Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng nhà kho Quán Ven Đường

NĂM THỨ NHỨT SỐ 279 | GIÁ MỖI SỐ 0$05 | NGÀY THỨ BA 24 DECEMBRE 1929

THẦN-CHUNG

XUẤT BẢN MỖI BUỔI SÁNG

Chủ-nhiệm: DIỆP-VĂN-KỲ

Tòa báo: Góc đường Filippini và Espagne — GIÂY THÉP NÓI: 324

Chủ-bút: NGUYỄN-VĂN-BÁ

Báo nghỉ một số nên ngày thứ năm, mới đăng tiểu thuyết «Lửa đỏ lòng son» của «M. Vân-Trình» viết được. Xin độc giả lượng cho.

DEPOT LEGAL •INDOCHINE• No 12414

NGUYỄN-LINH-CHUNG BỊ BẮN hay là VỤ NGUYỄN-LINH-CHUNG

Bây giờ ta có thể gọi là vụ Nguyễn-linh-Chung được rồi, vì ba người bị bắt là Ngang, Hậu, Liêm, hiện giờ đã bị tống giam khám lớn dưới quyền quan Biện-lý.

Trong hai vụ Nguyễn-linh-Chung và Ô Ma, một đường là súng bắn có, một đường là mất súng. Về vụ Ô-Ma, mất súng cũng chẳng trước kia chúng tôi không cần xét đến, chỉ xét mấy người đã bị bắt giam có phải là thủ phạm cũng không mà thôi. Về vụ Nguyễn-linh-Chung này, có súng bắn cũng không, chúng tôi cũng không cần kể đến chi do theo sự điều tra của chúng tôi và lấy lý-luận mà bàn coi người bị bắt có phải là thủ phạm chăng.

Như chúng tôi đã chất vấn cả nguyên-cáo và bị-cáo Nguyên cáo là Nguyễn-linh-Chung nói với chúng tôi rằng: Hôm mồng sáu vào khoản chín giờ tối, anh ta đi rảo chơi trước rạp hát, lúc toan trở về thì có tên Liêm kêu anh ta lại nói chuyện. Rồi đó anh ta đi về. Cách nhà chừng bảy chục thước thì bị ngay hai phát súng, phát đầu đi xớt qua mang tang không trúng, phát sau trúng. Hiện giờ viên đạn còn nằm dưới là phổi.

— Có biết ai bắn không? Chúng tôi hỏi.

— Tên Ngang bắn.

— Sao biết?

— Bây giờ tôi mới nhớ lại, trước khi tên Liêm kêu tôi thì tên Ngang và tên Hậu đương CÙNG NHAU NGỒI TRONG QUÁN, đến chừng tên Liêm kêu tôi thì tôi thấy hai người bỏ đi. Thế này là rỏ ràng tên Liêm cố ý giữ tôi lại để cho Ngang, Hậu đủ thì giờ đi vòng quanh núp dưới ao mà bắn.

— Nhưng sao biết Ngang bắn?

— Khi tôi bị đạn, liền vừa hô hoán vừa nghểnh mặt lại thì nhận rỏ là tên Ngang.

— Ban đêm làm sao mà nhận mặt rỏ ràng được?

— Lúc bấy giờ có trăng!!!

— Nhưng sao trước mặt làng lại khai cho tên Lê?

— Tôi không phải khai cho Lê. Lúc bấy giờ *tâm trí tôi nó mê man*, nên khai là kêu tên Lê tới tiếp cứu chắc *họ nghe lầm* nên nói vậy đó thôi, chớ tôi không khai gì cả.

— Thế sao đợi ba ngày sau mới khai cho Hậu, Ngang, Liêm?

— Tôi không khai liền hồi đó, là vì mấy người làm làng ở Tân thới-Nhứt có bà con với ba tên đó, sợ khai ra ngay thì họ sẽ báo tin cho chúng trốn đi, nên tôi đợi tới trước mặt cò mới khai. Tên Ngang có dính dấp vào hội kín Nguyễn-an-Ninh (192?) có nuôi trong nhà nhiều tay côn đồ mưu việc hội bè này nọ...»

Nguyên cáo Nguyễn linh Chung nói với chúng tôi là thế đó. Bây giờ chúng tôi xin xét xem những lời kia có thể gì tin được cũng chăng.

1·) Chung nói là khi đi chơi về, tên Liêm gọi lại nói chuyện bông lông. Vậy chớ sao, trước kia Chung lại khai rằng anh ta ở trong rạp xem hát, có người lại báo là có khách đợi ở nhà nên anh ta kêu tên Liêm đưa anh ta về, về gần tới nhà thời tên Liêm trở lại, còn anh ta thì bị súng bắn?

Chung kêu Liêm hay Liêm kêu Chung?

2· Chung nói rằng trước mặt làng *tâm trí còn mê man*. Chúng tôi xin hỏi: Khi tới trước mặt làng rồi mà tâm trí CÒN mê man thì *ngay khi bị bắn tâm trí có thể gì mà tỉnh táo được chăng? Vậy có thể gì nhận rỏ người bắn là ai được chăng?*

3· Chung nói là Ngang Hậu núp mà bắn, lại nhờ trời sáng trăng nên nhận rỏ mặt. Chúng tôi xin nói rỏ ràng chổ Chung bị bắn thì hai bên đường cây cối um tùm ban đêm có vẻ tịch mịch. Như vậy mà người ta đã núp thì Chung làm sao nhận mặt cho được? Đến như sự sáng trăng thì lại càng khó tin hơn nữa, vì ngày mồng sáu mà lại vào khoảng chín giờ thì cái ánh sáng mặt trăng trên một đám cây rậm còn tỏ rạng được là bao nhiêu nữa đâu.

4· Chung nói là thấy Hậu và Ngang cùng nhau ngồi trong quán, nghĩa là hôm đó Ngang Hậu có đi với nhau, Ngang có ngồi ở quán. Đem lời này so sánh với những lời Cò Giadinh điều tra cùng lời người chủ quán ở Ba-Điểm thì không đúng một mảy may nào cả. Ngang làm nghề thầy thuốc, ăn uống có chừng mực, một đời không biết gì tới rượu trà say sưa. Chính ông Quản Trọt ở ... Ba Điểm cũng công nhận như thế. Người đàn bà chủ quán Chung chỉ tên là Thiện lại quả quyết khai trước mặt ông Cò Giadinh rằng, Ngang từ xưa tới nay không bao giờ bước chơn lại cửa quán chị ta. Hôm đó tức là hôm Chung bị bắn, chỉ Hậu và Liêm tới tiệm mà thôi, Hậu có ăn ba trái cam già là sau chiếm, còn Liêm thì ăn một tô cháo ba tiền. Như vậy thì Ngang có ngồi ở quán đâu, mà Hậu cùng Ngang hôm đó có đi với nhau đâu?

Ngang đã không ngồi ở quán mà cũng không đi với Hậu thì lời Chung khai rằng thấy Ngang, Hậu cùng ngồi trong quán, nên tin là thật hay nên nghi là dối?

Dối thật đã có quan Biện lý xét hỏi.

Những lời chúng tôi nói trên chẳng qua là kỳ thuật lại sự tai đã nghe mắt đã thấy, lấy lý luận mà bàn, hầu có giúp ích được một vài phần cho ai là người đã lãnh lấy trách nhiệm tra xét vụ này.

Vụ này còn lắm điều rắc rối ám muội ở sau, có lẽ sở Mật thám biết nhiều hơn chúng tôi. Cũng vì vậy nên chúng tôi can thiệp vào vụ này không phải là muốn tranh đua hơn kém gì với sở Mật thám, mà chỉ vì cái chức trách nhà làm báo vậy thôi. Vụ O-ma vừa rồi, chắc ai cũng còn nhớ, chúng tôi mong rằng về vụ này sự bất bơ sẽ khác sự bất bơ về vụ O ma.

Kỳ sau chúng tôi sẽ nói tới tâm lý và tư cách của Nguyễn-linh-Chung cũng là vì sao Ngang Hậu Liêm bị bắt.

THẦN-CHUNG

Lời thêm: Số báo hôm thứ sáu vừa ra thì chúng tôi có tiếp ngay được một bức thơ của một vị độc-giả công nhận những lời chúng tôi luận bàn là đích đáng và có cho chúng tôi hay rằng Hậu họ Nguyễn chớ không phải họ Mai. Vậy xin cám ơn và xin cải chánh.

THẦN-CHUNG

Tại sao vậy?

Cậu Châu-văn Sanh bị bắt giải về Saigon

Ngày 18 Décembre vừa rồi, quan chủ quận Tam bình vưng lịnh quan Thẩm án tòa Saigon, và quan biện lý Vĩnh long có sai một thầy đội xuống Ngã tư, Vĩnh long mà bắt cậu Châu văn Sanh, 19 tuổi, là người đứng lập Xuân thu thơ quán.

Trước kia ngày 8 Novembre, cậu Sanh có bị bắt một lần về vụ sách vỡ sao đó, cậu có bị nhốt khám Vĩnh long hai ngày, sau quan biện lý xét ra, coi như không có bằng cớ chi bèn tha cậu ta ra, nhưng không rõ vì sao mà ngày 19, lại có tờ tập nã quan thẩm án Saigon sai bắt cậu ta nữa. Ngày 20, Sanh phải ở khám Vĩnh long mà đợi lịnh quan Biện lý, qua ngày 21, ngà mới sai dẫn về Saigon. —

Tại sao vậy?

CÂU CHUYỆN HẰNG NGÀY

Cũng mĩ-nhơn-kế

Mới rồi tờ báo Welt am Morgen ở thành Vienne nước Autriche (Áo) có bày ra một kiểu làm cho thế-giới động hòa bình rất là mới lạ. Báo Welt am Morgen lựa năm chục cô con gái trong thành đó rồi in hình vào báo lại thêm có lời nhiều kẻ gần nhơn nước Autriche chứng nhận rằng 50 cô đó đều là người tài đức lưỡng toàn mà gởi sang Paris đặng lựa 50 cô cậu lân-lang nước Pháp.

... cuộc hòa bình của thế giới, thì mấy tay chánh-trị, ngoại-giao coi bất lực hết, bây giờ thử dùng kế Mỹ-nhơn xem. Có khi may ra sự hòa bình ở trái đất này lại sẽ nhờ mấy cái gia quyến « đầu gà đít vịt » do đạo tạo ra.

Chuyện mới lạ thiệt.

Và cũng vì nó là mới lạ, nên hai ông De Fouchardière và Vautel hai nhà khôi hài trứ danh của nước Pháp, hiện đương cùng nhau tranh biện về vấn-đề ấy.

Ông De Fouchardière, thì cho cái kiểu của báo Welt am Morgen làm là nhằm.

Ông Vautel lại cho làm như sự e thế giới càng thêm rối; muốn cho gia-đạo đặng yên, thì hai vợ chồng cần phải là người một nước, phong tục giống nhau, ngôn ngữ không khác mới đặng.

Ông De Fouchardière nghe vậy đáp lại liền: Vợ chồng sanh ra ngày ngà cần rức là bởi nói qua, cãi lại, chớ nếu tối ngày mà bà vợ thấy ông chồng rồi chỉ biết cười miệng chi hay là khái cặp chơn mày vong nguyệt, thì quyết là vô hại.

Mỗi người đều có một cái lý, bên nào cũng gần phải. Song tôi xem như tuồng hơi lạc đề một chút. Vì tôi không thấy nói chi đến chuyện hòa bình của thế giới hết. Lý thuyết hai ông tuy khác nhau song hai ông cũng đều công nhận kể bao giờ có hai người ở chung với nhau tức là có xảy ra chuyện rắc rối. Cái hòa bình trong gia quyến mà kiếm đã dễ gì ra, huống chi là cái hòa bình của thế giới.

« Người ta chớ rồi của người », mấy trăm triệu cặp vợ chồng như thế cũng có làm chi, lựa là 50 cặp.

Bằng như bởi sự hôn-nhơn mà dân thế giới một ngày sẽ đặng thân thiện, khỏi thấy mạnh nuốt yếu, đồng hiệp ít, bằng như 50 cô thiếu nữ thành Vienne qua kết hôn ở Paris rồi mà nước Pháp với nước Áo lại sẽ công nhau để huề, thì tôi cũng đánh bạo mà đứng cho quốc dân một kế.

Buộc cụ Hải quang-Chiêu phải mau mau kiếm bà đầm già nào sẽ làm lễ kết hôn chánh thức, rồi kể đến mấy ông Lập-hiến, mỗi người mỗi bà, cần sao cho đạt đến cái mục đích để huề, lấy sự ngay giữa (le juste milieu) làm qui tắc.

Đặng vậy chắc mấy cụ mình chịu lắm.

TÂN-VIỆT

Phụ nữ nước người

Chị em lao động Thổ nhĩ Kỳ đình công

Nước Thổ-nhĩ-Kỳ (Turquie) là một nước bấy lâu bị các cường quốc Âu châu xâm lấn, nhờ có nước Nga giúp cho mà nay mới được phú cường.

Như lời ngày 17 Décembre đây ở tỉnh Constantinople hơn 2.000 nữ lao-động nước Thổ chặt cỏ ở trong rừng gần Hắc-hải (Mer Noire) đều đình công.

Cái duyên nhân xảy ra việc đình công này là bọn nữ lao-động yêu-cầu tiền lương được ngang với đàn ông.

Đàn bà khởi lên việc đình-công ở nước Thổ lần này là lần đầu.

Bọn nữ lao-động này, sau khi xướng lên đình-công, kéo nhau ra về, búa rìu trên đầu, người ngoài trông rất kinh sợ. Các ông chủ thấy thế bèn cho bọn nữ lao động ấy tăng lương như lời yêu cầu. Họ đã đi làm việc như thường rồi.

Đàn bà nước Thổ ngày nay cũng đã gọi là cang cường thật!

Tại sân C. S. A.

Chim thắng Tuấn trong hai bàn

Chim-Cang cùng thắng Antoni-Tuấn

Như lời bổn báo đã nói, sáng chúa nhựt rồi tại sân C. S. A đường Colombier tay đánh tơ-nít thứ nhứt ở Hongkong là Lê-hoàng-Tuấn (hoàng chớ không phải hồng, nay xin cải chánh) đã gặp Huỳnh văn Chim Cái kết quả, ai ai cũng có thể biết trước được làm bề gì Chim cũng không để cho Tuấn gợi mình đâu. Do tài lực 2 bên thì biết Tuấn khó thắng Chim được người khách ít lẹ làn hơn và cách đánh tuy có miếng độc nhưng không đến nỗi làm cho Chim lo ngại. Cách đánh nghịch tay (revers, không ghi) banh xuống như của Chim, còn cách bắt banh bay nửa chừng demi volée thì thua Chim xa. Tuy thế, từ đầu chí cuối, trong 2 bàn Tuấn để đầu trần, đương cự với Chim, có lúc cũng cho Chim bay lên xuống tới lui khắp sân, nhưng Chim cũng cho chạy lại, thật là kịch liệt lắm, không thấy dấu gì mà thôi chi bao giờ. Lâu lâu có một cái cười tỏ ý khen Chim chơi banh độc. Coi giang bộ của Tuấn thấy người hiền hậu nhu mì ai ai cũng thương được khác hơn Paul Kong nhiều lắm.

Chim bửa nay đánh lực hơi muốn nhơn nghĩa một vài jeux chơi nhưng cũng để phòng lắm. Kết quả thì Chim thắng 6/1 6/2 được công chúng vỗ tay khen ngợi rùm sân.

Rồi độ độc chiếc Chim Cang đứng một bên đánh với Antoni, Tuấn.

Trong cuộc này Antoni có nhiều trái banh rất hay, nhưng trật nhiều trái rất dễ, còn Tuấn cứ một mực đánh mà thôi. Nhưng Chim Cang bên kia tận tâm công kích, kết cuộc cũng thắng được trong 2 bàn.

Tuy ngày giờ hẩn chật C.S.A. không cổ động kịp được, nhưng anh em mến điệu múa vợt đến xem cũng khá đông, trong đó có anh em ở lục tỉnh nhơn cuộc tranh vô-địch miền Hậu-giang lên xem.

Mai này THẦN-CHUNG không xuất bản, vì gặp lễ NOEL, xin chư quí độc-giả biết cho.

CHÁNH-TRỊ

Cũng tại mình hết

Trong mấy số báo rồi, chúng tôi có công kích một viên đốc học trường con gái kia dùng người tay trong để buộc mấy cô giáo và học trò dậu tiền mua một xoàng cùng vòng vàng cho chị ta.

Đã biết rằng trong sự bắt buộc này do nơi người bề trên cầm quyền nhưng cũng tại cái tánh yếu ớt của phần đông người mình đó.

Lạ thật anh em làm việc mấy sở đều là người học tây, nói tiếng tây ăn cơm tây, cớ sao lại không bắt chước cách giao thiệp lịch sự của tây để đối với họ. Theo phong tục tây, đến đầu năm người tùng sự cứ thăm ông chủ là đủ, hoặc gởi cho bà chủ một nhành bông cùng một hộp kẹo là xong lễ rồi.

Đã đúng theo phép lịch sự mà lại không tốn hao cho mấy.

Ai còn không rỏ rằng mấy người tùng sự Annam đều ăn lương nhỏ xíu, tháng nào cũng thiếu trước hụt sau, khéo tính lắm là khỏi thiếu nợ chà mà còn bày đặt làm chi chuyện đi lễ bằng vòng vàng xoàn chuỗi.

Mấy ông chủ tây chắc ban đầu cũng lấy làm lạ. Nhưng sau rồi lại quen. Hễ quen thì tự nhiên năm nào thiếu đồ cho, mấy ông cho là vô lễ.

Hoặc giả có kẻ cho người không thì người không ngại.

Cái phong tục thấp hèn đó do nơi một ít người bày ra rồi phần đông sợ mích lòng kẻ bề trên rồi theo lấy, chớ nào phải tàu Athos bên Tây chở lại đâu.

Hôm nay đã gần đến đầu năm tây rồi.

Mấy anh em các sở nên lừa dịp này mà sửa phong tục lại.

Dả biết rằng trong sự đi lễ đây bởi một vài người tay trong chủ trương, song nếu hết thảy anh em nhứt định không chịu nghe theo thì tức nhiên cái lệ kia phải bỏ được.

Mấy anh em các sở ôi! Xin anh em phải nhớ rằng tự trọng là một phương thế làm cho người trọng mình, dầu người đó là ông quan to, là ông chủ mình cũng vậy.

Đến hôm nay mà anh em chúng ta còn lo bỏ cái tục đi «lòn cửa sau» đó thì cũng là trễ rồi.

Nhưng tục ngữ có câu: « Thà trễ hơn không có gì hết »

Và tôi cũng tưởng rằng nếu mấy ông chủ nào có chút lòng quân tử thì tự nhiên sẽ vui lòng cho anh em biết dung hộp cái tự trọng, sự cần kiệm và phép lịch sự.

Còn ông nào có tức thầm thì cũng để bụng chớ đâu dám nói ra.

Phải vậy không?

Xin anh em thử nghĩ.

NGUYỄN-VĂN-BÁ

Phi-công Le Brix hôm qua cũng chưa lại Saigon

Hôm qua người ta ở đây tưởng phi-công Le Brix lại Saigon kịp. Ai ngờ chờ đến 6 giờ chiều cũng chưa thấy tin tức gì cả.

XIN NHỚ ĐI XEM!

Chiều 25 Décembre, nhằm ngày lễ Sinh-Nhựt, tại sân đá banh vườn ông Thượng, hội Cercle tranh tài với hội Gia-định. Tiền vô cửa được bao nhiêu để giúp hội tơ-nít Cercle làm 2 cái sân mới tại Camp des Lettrés.

Một cuộc mua vui làm nghĩa, đồng bào chớ nên bỏ qua.

Phê-bình

CÙNG SƯ THIỆN-CHIẾU bàn về lối dịch sách hay là phê-bình lối dịch của sách « Phật-học tổng-yếu »

Sư Thiện-chiếu đã biên dịch và ấn hành cuốn sách nhỏ kêu là « Phật-học-tổng-yếu » có tặng cho tôi một cuốn. Cả cuốn gồm có tám bài luận về Phật-học, nguyên văn bằng chữ Tàu đăng trong tạp chí « Hải-triều-âm » mà Sư đã lượm lặt dịch ra.

Lâu nay tôi thỉnh-thoảng cũng có nhận được những sách mới xuất-bản mà người soạn-thuật đã gởi tặng. Mỗi khi tiếp được một cuốn, tôi đọc qua rồi cất đó. Duy có lần này đọc cuốn của Sư, thì gợi ra cho tôi một mối cảm tưởng, muốn làm bù mà phê-bình.

Sự phê bình có dễ chi. Huống chi tôi chẳng phải là tay phê-bình nhà nghề, đối với Phật học lại cơ hồ không biết một chút nào hết, mà đòi phê bình cái gì chớ! Nhưng, bạch Sư cho tôi nói:

Tôi dầu không phải là tay phê bình chuyên gia và cũng không hiểu về Phật-học, song về cách dịch sách thì tôi có biết vô vẻ một ít; tôi chỉ muốn đem cái điều biết chút đỉnh của tôi đó mà thương xác cùng Sư vậy.

Vậy bài này tôi tiêu đề rằng « Cùng Sư Thiện chiếu bàn về lối dịch sách », mà có muốn kêu bằng phê bình, thì cũng chỉ « Phê bình lối dịch sách Phật-học tổng yếu. » Luôn thể tôi đặt ra một cái giới thuyết rằng, trong bài này tôi không phê bình về Phật học và cũng không phê bình cái lý thuyết trong sách « Phật học tổng yếu » là thế nào.

Trước khi đem cái chổ biết của tôi mà hầu chuyện cùng Sư, tôi lại muốn nói một điều. Lâu nay tôi đã nhận biết trong nghề văn-học rất cần có sự phê-bình. Nhưng trong làng văn ta, dường như chưa có chổ dung được sự ấy. Tôi đã nghiệm ra, mỗi khi mình thấy ai có nói điều gì ngang trái mà lỡ nhắc nhở cho họ thì họ lại không ưng. Không ưng trơn, còn khá; nhiều khi lại sanh ra hiềm oán. Vậy nên mỗi khi nhận được cuốn sách tặng nào, tôi dầu có thấy điều gì sai lầm ở trong, cũng phải làm lơ đi mà cho như là cuốn sách ấy đã hoàn mỹ, ta chỉ có đọc qua rồi trân-tàng vào tủ.

Than ôi! sự phê bình mà lại là sự không nên, sự rất cấm, kỵ trong làng văn xứ ta! Tôi có ngờ đâu!

Theo tôi tưởng, nếu cứ vậy mãi rồi trên cái sân khấu văn học của ta sau này trở nên bại hoại là dường nào! Lần lần kép nhứt đi hết, rồi thì nam, khách trại be, nhảy múa không nhằm nhịp, mà khán giả cũng cứ việc vỗ tay, ông cầm chầu cũng cứ việc thưởng, không thưởng thì họ nhiếc! Nghĩ đến nông nỗi này mà trong bụng không ra làm sao hết.

Muốn trưng cái đạo phê bình ra trong làng văn ta, có khi phải núp dưới cái bóng phương từ bi của Phật mới được. Ấy là mối cảm tưởng sanh ra cho tôi ... khi đọc cuốn « Phật-giáo tổng-yếu » của Sư Thiện-chiếu.

Tôi đã từng đôi lần được nghe thuyết-pháp dưới tòa sen của Sư; vậy thì về cuốn sách này nếu có điều gì nên thương-xác thì tôi bàn miệng với Sư cũng được chớ. Nhưng tôi không làm thế mà lại viết bài đăng báo, chẳng giấu gì Sư và cũng chẳng giấu gì độc-giả, tôi muốn nhơn dịp này, nhờ cái đức « không hay giận » của nhà Phật để đổ chén thuốc đắng phê bình vào trong miệng người Annam.

∴

Tôi đọc qua sách « Phật giáo tổng yếu » thì thấy cái trình độ học chữ Hán của Sư Thiện chiếu thật đã cao. Tiếc tôi không được thấy cả nguyên văn mà đối chiếu thử, song đọc nội bản dịch cũng có thể biết được đại khái là đúng. Lần trước tôi thấy một tờ báo Quốc-ngữ, có bài của ông chi đó dịch bài « Dĩ Phật-pháp phê-bình xã-hội chủ nghĩa » của Thái hư pháp sư, tôi đọc mà chẳng hiểu chi cả; đến khi tìm được nguyên-văn dò lại, thì té ra ông ấy dịch sai bét hết, không nói hàm hồ, sai cũng đến sáu phần mười. Song lần này tôi đọc của Sư thì hiểu đâu ra đó bởi vậy tôi dám chắc là đại khái đúng với nguyên-văn.

Mấy lời trên đó là tôi theo sở kiến mình mà nói bằng một cách thiệt thà; chớ chẳng phải theo cái lối hành-văn thường, hễ khi muốn dằn ai xuống, thì trước phải nâng lên đâu. Sư Thiện-chiếu là một vị học giả mới ra đời trong làng Phật học ở đất này. Sư tự có cái sở-học sở đắc của Sư, cần chi tôi phải dùng lời khen ngợi; còn tôi đây cũng thấy làm sao, nói làm vậy nói là vì văn-học mà nói chẳng biết nâng ai mà cũng chẳng biết dằn ai.

Đây nhắn xuống là những chổ thấy trong sách Phật-học-tổng-yếu, mà theo ý tôi, tôi cho cái lối dịch như vậy là chưa được, vậy dẫn ra đây thương xác cùng Sư và cũng chất chánh cùng độc-giả.

∴

Một là về sự dùng chữ Hán.— Trong các khoa-học bây giờ, có nhiều danh từ dùng chữ Hán mà dịch thì nghe gọn gàn hơn là dùng tiếng ta. Trong Phật-học cũng vậy. Về Phật-học, danh-từ bằng chữ Hán đã có sẵn lại nhiều lắm, như những chữ *thập nhị nhân duyên, tứ đế*..., trong nhà chùa nói đã quen rồi thì ta nên dùng theo; cho đến như những chữ *nhiễm trước, phan-duyên*, tuy nói thường ít dùng đến, nhưng muốn tìm tiếng ta mà dịch cho nghe được cũng khó, thì cũng phải dùng theo nữa. Ngoài ra, những chữ không phải là danh-từ riêng của Phật-học mà có thể nói bằng tiếng ta, thì tôi tưởng phải nói bằng tiếng ta, không nên dùng chữ Hán.

Cái lẽ, một là vì, đã gọi là dịch nguyên văn chữ Hán, thì theo lẽ phải nói hết thảy bằng tiếng Annam, cực chẳng đã tiếng nào Annam không có mới phải để y chữ Hán, nếu chỗ nói tiếng Annam được mà không nói thì sao gọi là dịch? Hai là vì, dịch ra tiếng Annam là cốt muốn cho những người không thông chữ Hán đọc mà hiểu được, bằng để nguyên chữ Hán thì dịch làm gì?

Theo lẽ ấy, trong sách Phật-học-tổng yếu, nơi trang 38, có câu « Chơn tâm ... phải là quí tìm nhục đoàn, » hai chữ « nhục đoàn » đó nên dịch ra tiếng ta mà không nên để nguyên

(Xem qua trương thứ nhì)

Cuộc đấu cầu rất lớn lao

Tranh vô - địch Miền Hậu - Giang Nam - kỳ

Vinhlong thắng Bentre (2 à 1) Sadec thắng Gocong (3 à 2)

Thế là lời bàn của chúng tôi không sai : chúa nhựt rồi Bentre và Gocong đã bị sa thải.

Cuộc tranh phuông hôm nay rất được lòng công chúng hoan nghinh. Thiên hạ đua nhau đến xem trùng trùng điệp điệp.

Khá khen cho Tổng cuộc Annam... Rất mừng cho nền thể dục nước nhà...

Kim đồng hồ chỉ 3 giờ rưỡi. Tiếng tu hít thổi lên ra lịnh cho giao chiến. Bentre Vinhlong đồng kéo ra sân bày binh bố trận. Tiền đạo Bentre có Trim Cảnh Truyện Vỏ Vây. Tiếp ứng thiếu Lâm rường cột nền đề Ngưu Tân Khẩu. Hậu tập có Bảy Liên. Thủ thành : Huệ. Bên Vinhlong chẳng ai đâu lạ cũng Diệt Mười Vọng Hữu 'ươi. Tiếp ứng mất oai nên sắp Hi Thành Thiên. Hậu tập cũng cặp Mẹo và Cử. Giữ cửa có Adiceam.

Tu hít hiệp nhì thổi lên tài thấy Bentre lừa banh trước, khởi công kịch Vinhlong trọn 7 phút đầu xem rất dữ dội. Nhờ Adiceam cứu khỏi 2 bàn nguy cấp của Cảnh đá vô và Truyện đội đầu thật hay, không thì Vinhlong phải thua rồi. Tiếng vỗ tay khen Adiceam nức nở. Truyện đội đầu lần thứ nhì banh bay sát cây ngang xem thật hiểm nghèo. Bentre hăm thành như núi lở, nhưng thắng chẳng đặng. Vinhlong giải vây được liền tấn binh qua xâm lăn Bentre lại mau dường nước bể bờ. Tân chơi xấu bị phạt. Hửu đá vô mà thắng bàn đầu cho Vinhlong. Tiếng vỗ tay rền từ phía V. 1 B. 0. Qua lại vài phút kế đó, Mười đưa nhẹ trái banh vô góc, gạt Huệ trèo giò mà lập công bàn thứ nhì cho Vinhlong V. 2 B. 0. 15 phút chót, Vinhlong lăn nước luôn luôn. Tiền đạo chuyền banh lước tới xem thật khoái mắt. Nhờ Huệ hôm nay cứu khỏi nhiều lần hiểm trở, tài hay xuất sắc, chớ không thì Bentre phải đại bại. Bentre cầm cự cho đến giờ giải lao, Vinhlong thắng thêm chẳng đặng nữa. Qua giờ sau, Bentre cũng thường bị xâm lăn. Nhờ Huệ thủ thành tài tình quá, cứu khỏi cả. Mấy lần Bentre tràn qua, tưởng gỡ được, song Truyện đưa bổng ra ngoài hết ; mải đến 15 phút, Truyện mới đá vô lưới được 1 bàn mà gỡ tiếng tăm cho bạt mình. V—2 B—1. Bentre càng đá càng rời rạc yếu sức lần lần, mất cả hy-vọng. Vinhlong xâm lăn dữ dội quá cho đến mảng giờ mà thắng thêm chẳng đặng nữa. Bentre thua Vinhlong là sự đã đành.

Vì Bentre đá sút hơn Vinhlong nhiều lắm. Trừ Huệ Liên Bảy và Tân thì kỳ dư bao nhiêu đều lắm thường, không đặng hay như thường khi. Bên Vinhlong trừ hàng tiếp còn hơi yếu nhứt là Hi dở lắm, thì mấy hàng ngũ kia xem thật vững vàng.

Trận này vừa dứt thì Sadec và Gocong tiếp chiến. Đây thật quả là một trận kỳ phùng địch thủ.

Nửa giờ đầu, đá được 20 phút, Sadec thắng trước bàn đầu do Kiền ở xa xải mối bổng vô cửa thành Gocong. Ngọc thủ thành vừa nhảy lên đánh ra thì trái banh đã chun vô lưới rồi. Chẳng bao lâu, Gocong gỡ lại do Bích chơi xấu. Linh đá vô cách mặt thành không đầy 6 thước.

Nửa giờ sau, Sadec cũng gỡ trước 1 bàn trong 13 phút đầu do Bảu đá corner, thừa dịp lộn xộn trước cửa thành Gocong. Hên bên hất vô mà thắng bàn nầy cho Sadec. Lật bật, Gocong gỡ lại nhờ ba tường tiền đạo trung ương lẫn càng Bích mà đem banh vô goal S 2 G 2. Tới đây, hai bên tranh đấu nhau càng thêm kịch liệt bội phần. Trái cầu bay qua xẹt lại le như chớp nhoáng. Hai bên quyết một còn một mất trong mấy phút chót nầy. Thình linh Sadec thắng được một bàn từ ba của Hên đá vô. S 3 G 2. Song Gocong kêu nài không chịu thua bàn nầy vì Giao hors jeu. Công chúng nhiều người ở ngoài cũng đồng kêu nài bàn Hors jeu nầy, la gọi nghe inh ỏi. Nhưng ông Thôm định cho Sadec thắng. Đem banh lên sắp đá lại. Gocong ra hết thần lực vây thành Sadec rất dữ quyết gỡ lại, song dễ gì gỡ đặng tiền đạo Sadec trơ vẻ bế giữ thành trì kín mít, thủ thắng cho tới giờ, Gocong không thế nào gỡ nổi đành tuyệt vô hy-vọng, phải chịu bại trận thật rất tiếc. Tiếc là vì cố thế thắng người nghịch mà thắng chẳng được lại để thua. Gocong bại trận đây, tại nơi người thủ thành Thủ thành Gocong tệ bao nhiêu thủ thành Sadec lại hay bấy nhiêu. Hôm nay vì chỗ yếu điểm đó mà Gocong phải bị bại trận, mà cũng nhờ đó, Sadec mới thắng Gocong.

Về bàn hors jeu mà Gocong kêu nài đó, chúng tôi xin lấy lòng vô tư mà tỏ thật rằng : Giao hors jeu rõ ràng lắm, khán giả phần đông cũng đều công nhận như thế. Chúng tôi biết rằng trong cuộc tranh phuông dữ dội kịch liệt như trận hôm nay đây, dầu người giám cuộc có đến 3 con mắt như Vương-Tiễn đi nữa, cũng phải có khi lầm lạc không rõ thấy được. Đó là sự đã đành. Song có một điều cần thiết là người cầm tu hít hãy siêng năng, ngó xem cho thật kỹ càng, hầu tránh những việc lỗi thôi vì sự sơ sót của mình mà phải làm đau lòng chịu sự thiệt thòi oan ức.....

Lời kêu nài của anh em Gocong. Tổng cuộc có nhóm phán xử sau khi dứt trận. Tổng cuộc xử Sadec được thắng bàn đó.

VĂN-NHƠN

Đua ngựa

Kết quả cuộc đua kỳ thứ bảy Chúa nhựt 22—12—29

Độ thứ nhứt.— Độ nầy con Jeanne d'arc phát trước và chạy rất mau, về tới mức ăn thua hết hơi, để O long giựt giải nhứt. Con Vang tiên kỳ nầy chạy khá lắm, phát trễ mà về nhì thật hay.

O long gagnant 2p,8, O long place 1, 3, Vang tiên place 3, 00 Jeanne d'Arc place 2,00

Độ thứ nhì. — Ngựa lai lở năm nay nhiều con xem khoái mắt ; phương chi, những người có coi con Flèche d'or, Yasmina và Zeppelin dượt thì chắc sao cũng về nhứt được, nên đánh cá mấy con đó nhiều lắm. Con Vang dài là ngựa đã mang số bài trường ngựa giống, hại mấy tay đánh cá nghề thua trúc tuổi. No ăn độ nầy một cách dễ dàng và bất ngờ vậy.

Vang dài gagnante 30,10 Vang dài placee 5, 30 Yasmina placee 1, 80 Flecne d'or place 1, 40

Độ thứ ba.— Con Courant d'air lúc nầy bỏ tật dâm và chạy nay lắm.

No nhảy rào coi nhanh hơn mấy con kia nhiều, nhưng bị chở nặng quá, phải nhường giải nhứt lại cho con Kim sen. Con Tàu bay cũng chở nặng về ba, trước con Joyau và Hùng ngọc không bao xa.

Kim sen và Aubade gagnantes 1,70. Kim sen placée 4,30. Courant d'air 3,50. Tàu bay 2,50.

Độ thứ tư.— Độ nầy tuy chạy hai con chớ cũng được kịch liệt lắm. Con Petrel khéo nuôi, và khéo dượt, càng ngày càng tấn phát, về bỏ con Phénix ba bốn mình ngựa.

Pétrel gagnant 2,30.

Độ thứ năm. — Lão tướng Rouvelet ăn nhứt nửa, Bon filon nhì, Saimson ba. Nghe phong phanh rằng : phải chi con Ophi long không té thì có lẻ về tới mức ăn thua sẻ kỳ phùng địch thủ với con Rouvelet. Mà thật vậy. Tiền cá con O phi long coi lại thì không thua gì tiền con Bon filon là ngựa có phần ăn được con Rouvelet thôi.

Rouvelet gagnant 2,50. Rouvelet placé 1,60. Bon filon 1,80.

Độ thứ sáu. Độ nầy không mấy ai để ý con O năng vì hai lẻ : một là đường xa, e nó không đủ hơi chạy với mấy con có tuổi, hai nữa là nó có tật hay chứng, có một mình nài Thai cởi nó được thôi. Anh long nhi Đạm bình dong ba, hai con đó đều chở nặng hơn hết. Kim xanh dẫn đầu nết bơi về tư.

O năng gagnant 8,30, O năng placé 2, 00 Anh long placé 1, 20 Đạm bình đông 1, 60

LA-MÀ

Cùng Sư Thiện - Chiêu

Tiếp theo

Tôi tạm dịch lại là : « Chơn tâm chẳng phải là quả tim bằng *khối-thịt*, » tưởng có lẻ người ta nghe dễ « iều hơn vậy.

Lại như câu ở trang 3, « ăn thì trân tu, mặc thì hoa lệ, ở thì trang-nghiêm, » tưởng nên đổi lại mà nói : « ăn thì của ngon mặc thì áo đẹp, ở thì nhà cao cửa rộng» có lẻ dễ nghe hơn. Trong ba cặp chữ Hán đó có chữ *trân-tu* lại càng làm cho người thường khó hiểu lắm ; viết mà viết cho người ta không hiểu thì vô ích.

Nơi trang 4, lại có ba cái động từ kép mà dùng chữ ta chữ Hán xen kẻ với nhau, ấy là câu : «Chúng ta bị hoàn cảnh xô đẩy áp bách, khu-trục» thì tôi tưởng nên nói : « Chúng ta bị hoàn cảnh xô đẩy, đè nén, xua đuổi, chắc là nghe xuôi tai hơn.

Đại khái trong sách của Sư đây dùng nhiều chữ Hán quá, tôi là người thông chữ Hán đây mà đọc còn thấy ngán, huống chi là kẻ khác. Ấy là điều thứ nhứt xin Sư về sau sửa sang lại.

PHAN-KHÔI

(còn nữa)

VIỆT NAM CÔNG-TY
BẢO-HIỂM XE-HƠI
Hội nặc danh 200 000 $
HỘI-QUẢN Ở
số 54-56, đường Pellerin — Saigon
Dây thép tắc : Assurani
Dây thép nói : 740
1· Bảo kê xe giá rẻ hơn hết
2· Khi rủi ro bồi thường mau lắm
Hỏi chỗ xe hơi Annam ! Hãy bảo kê xe hơi của Quí ngài tại hãng chúng tôi. Khi nào có rủi ro, Quí-ngài khỏi cực lòng chi hết, vì chúng tôi hết sức lo lắng về việc xe chẳng khác nào như xe nhà của chúng tôi vậy.
Pháp-định Tổng-lý
P. LÊ - VĂN - GÔNG

TẠI RẠP HÁT TÂY SAIGON
Đúng 9 giờ tối thứ sáu 27 Décembre 1929
Bạn hát PHƯỚC-CƯƠNG
SẼ DIỄN TUỒNG :
ĐIÊN VÌ TÌNH
Tuồng « ĐIÊN VÌ TÌNH », kỳ nầy hay hơn mấy kỳ trước — Tuồng hát thiệt hay. Đào kép danh tiếng. Có năm Phi đóng vai Đào Điên còn ai hơn.
Hát hay mà hát để làm nghĩa, thâu được bao nhiêu tiền sẻ giúp cho hội Lương-Hữu Cântho.
GIÁ CHỖ NGỒI

Trên lầu :		Dưới đất :	
Loge	2$00	Loge	2$00
Balcon (giữa)	1.50	Fauteuil d'Orchestre	1.50
Balcon (bên)	1.00	Stalle Parquet	1.00
		Ngồi giàn	0.30

Xin quí ông, quí bà chớ bỏ qua dịp nầy, nên mua giấy mau kẻo hết. Ở mấy chỗ nầy có bán, còn bữa hát thì bán tại rạp Hát Tây.
Tr.-thai-Nguyên 103 rue d'Espagne.— Ng-hữu Thê 138bis rue Lagrandière.— Bazar Huỳnh-tri-Cao à côté gare Dakao.

Hỡi Đồng-bào !
Hãy tiện-tặng đi. Nên nghĩ tới việc tương-lai của quí đồng-bào của gia-quyến quí vị về của nước nhà. Người nào mà không có tiền dư thì không làm gì được cả !
VIỆT-NAM NGÂN-HÀNG.

Sách — Tôi Học Chữ Pháp của ông Roussel, hạ giá 2$, còn lại 0$70 mỗi quyển, bán dứt kỳ in nầy mà thôi. Mua nơi Tín-Đức Thư-Xã và Nguyễn-thị-Kinh.

Thứ xe
RENAULT
Mười mã-lực
BẢY CHỖ NGỒI
Thùng xe đã rộng lại rất dễ chịu mà nhíp xe lại rất êm ái.
Torpédo..... p. 2.900
Xe lông kiêng, có 6 kiêng bỏ xuống được. p. 3.450
Société des GARAGES CHARNER

Muốn Bán
300 cổ phần của hãng tàu VĨNH HIỆP CÔNG-TY NĂC-D ANH, đưa hành khách đường *Mytho Camau*.
Giá mỗi cổ phần khi bùng là 10$00, nay đinh bán 7$00 mà thôi, nếu mua từ 100 cổ phần sắp lên, sẻ đặng bớt thêm năm phần trăm trong số bảy đồng (5%).
Ai muốn mua xin do báo quán Than-Chung

TÀU HƠI
BÁN NỬA GIÁ TIỀN MÀ THÔI
Có hơn 10 chiếc tàu hơi, đẹp lắm !!
Kiểu đua và du lịch. Bán rẻ lắm !!! VÀ DỄ TRẢ TIỀN.
Muốn xin kiểu Tàu viết thơ :
NGUYỄN-THÀNH-UT
57 rue Amiral Rose Saigon

Kể từ 15 tháng CHẠP 1929 cho tới 15 tháng GIÊNG tây 1930
TẠI :
ĐẠI-PHÁP ĐẠI DƯỢC-PHÒNG
Đường d'Ormay số 84-90 — SAIGON
MAURICE BARBEROUSSE — NHỨT ĐẲNG BÀO-CHẾ TỀ SƯ CỰU Y SANH
TẠI DƯỠNG ĐƯỜNG TẠI PARIS
Sẻ tặng không cho những vị nào mua thuốc từ HAI đồng bạc sắp lên :
MỘT VE DẦU MĂN (Essence de Menthe) thượng hạng hiệu ĐẦU-CHÁU

ĐẠI-LÝ ĐỘC QUYỀN
TRONG ĐÔNG PHÁP
NITIDOL GONIN — thuốc giặt riêng cho những đồ tơ lụa ;
VICHYLAX — thuốc sổ nước thơm ngọt sổ êm, rất thần hiệu ;
PRUNAGAR — Thuốc tiên (hườn) cho những người ít vị yêu ;
TONICMAUBAR — Vua các thứ rượu bổ
GIÁ BÁN PHẢI CHẲNG

Saigon — Imprimerie du Than-Chung
Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-BÀ

POINSARD & VEYRET

BÁN RAO HÀNG
RƯỢU NHO MÙI XẠ-HƯƠNG ĐỂ DÙNG TRÁNG MIỆNG
HIỆU
SAMOS BOTRYS
Một ve : 1p.30
Một thùng 12 ve : 15 00

POINSARD & VEYRET

TIN TRONG NƯỚC

NAMKY

LONGXUYEN

Thể thao Longxuyên hiện thời

Bấy lâu vì cái bịnh ngặt « thiếu sân banh » mà thành ra tên nổi hội Longxuyên phải lu lờ trong làng thể thao một lúc....

May thay việc trên đây tâu đến tai hội trưởng C.I.A., ông liền đến diện kiến quan Chánh soái và viết thơ cho quan Chủ tỉnh Longxuyên tỏ nỗi lợi hại về đường thể dục nước nhà và cũng nhờ lòng quãn đại của ông chánh cùng quí ông tai mắt coi hạt như MM. Ngà, Quán, Diệp, Quốc-anh, Kiến, An sốt sắng góp lần tiền vào, nên hiện thời mới có 1 cái sân banh thênh thoách vẻ vang đó.

Tuần rồi 15-12-29 có mời hội Chaudoc xuống dượt chơi và luôn dịp ăn lễ khánh-thành sân mới. Trời vừa xế bóng, công chúng đã dập dìu kéo lên sân banh đen nghẹt. Vậy mới biết thầu thàn Longxuyên a cũng ham mộ thể thao như các tỉnh kia vậy.

Cuộc chơi hôm nay rất hoà nhả được lòng công chúng hoan nghinh. Hội Longxuyên mới tái lập, phần thiếu dượt nên đành nhượng bộ Chaudoc 2 à 1, à hội đương kim vô-địch Hậu-giang. Ấy là lẽ tự nhiên. Song hội mới đào tạo (mới) mà thua như vậy (1 bàn) không phải là dở, nếu anh em răng tập dượt cho rán nói thì có ny vọng lắm.

Tối lại hội Longxuyên có lập tiệc đãi anh em Chaudoc ăn uống vui vầy coi tình tuần quát lắm, máng tiệc lại còn mời qua nhà hội E. M. co hát cải lương của chiến tướng hội Longxuyên làm tuồng nữa. Anh em Long-Xuyên bày cuộc hát này đại ý để kiếm chút ít làm tiền lộ phí về cuộc tranh Coupe Ouest kỳ tới đây, vì nền tài chánh trong hội rất eo hẹp. — Thấy vậy mà tội nghiệp cho các bạn thể thao Lgx. vừa lo chơi banh vừa tập dượt tài-tử, dốc lòng lo cho hội, cho quê hương có tiếng tuổi với người, cũng quản một nhọc.

Anh em Longxuyên ước ao, nếu coi mòi khá khá, sẵn dịp lên Saigon tranh Coupe Ouest sẽ ráng sức xin diễn một đêm : Trước giúp vui anh em thể thao Saigon, sau lấy tiền chia cho Tổng cuộc để sửa sang sân banh và lấy chút ít làm lộ phí.

Thật cái chí mộ thể-thao của anh em Longxuyên đáng khen đáng phục lắm vậy.

Thiên-Kiếm
N. B. N.

Hội Cái-dầu Sport chết

Mới ghe qua nắm tiếng chội Cái dầu sport chết » thì ai là kẻ mộ thể thao trong làng Bình-thành tổng Phong-thạnh thượng đều lấy làm ngạc nhiên lắm. Vì từ ngày hội Caidau sport lập ra đến nay gần đúng 1 năm thì danh tiếng dậy khắp trong tổng Phong thạnh thượng, lại còn đi đá gặt được Huỳnh-kỳ của hội A- phong và Ông cha Mỹ luông hiệp ... Thiệt là việc tấn bộ của hội Caidau sport không kể gì, ... các nhà báo tâm và các bạn hâm mộ thể thao vừa giúp hết lòng, hội mới khai trương thì chủ lập hội là M. Khánh. Đài và hương báo Ất có tổ chức một tiệc đãi đằng các chiến tướng, các nhà bảo tâm cho tiền mua mailiot, ballon không thiếu chi. Anh em chiến tướng cả thảy trong làng đều sẵn tình với các nhà bảo tâm nên không nệ sức hèn ráng hết lòng rèn tập đã cùng sáo hội khác đều thắng thắng và huề.

Hôm nay vì một việc mà hội Caidau sport đành chết một cách vô bằng cớ.

Tôi là 1 người trong bàn hội Caidau sport thấy tình cảnh lao nhao và dư luận xôn xang của các bạn chiến tướng kêu rêu nên không đành làm ngơ, phải buộc lòng để ít lời cầu xin ai là người bảo tâm nên lên giùm cho đoàn thể thao.

Số là M. Trần v Kính đại diện chủ trong làng Bình thành trước cũng là người ham mộ thể thao lại một nhà trẻ anh hảo tâm, thấy hội Caidau nghèo, mướn sân không được, nên ngài ra ơn cho một miếng đất bề dài 50 thước, bề ngang 50 thước, để làm sân banh. Ngài có hứa cho đứt 3 năm, để cho anh em tập dượt cho thuần thục và hội sẵn đồ cho có dã tài chánh rồi năm thứ tư ngài mới ăn tiền thuế mỗi năm là 10p.

Trong anh em chiến tướng Caidau ai nấy cũng cảm tạ ơn ngài và dân gái nhớ mấy lời ngài hứa luôn.

Tuy trong một năm chơi trong sân ngài cho đó, chẳng có đồng tiền chi cho anh em trong hội ai cũng đối với ngài một cách đặc biệt cảm tạ ngài luôn luôn và lúc ngài làm lễ thành hôn cho lịnh lang ngài là M. Trần ba Phước hôm ngay 11 tháng 9 Annam bản hội có sắp đặt đi cho ngài 1 tấm trướng thêu đề «Hội Cai-dầu Sport kỷ niệm cùng M.Trần-bá-Phước lịnh lang ông Trần-văn-Kinh hội viên tự trợ dưới có bốn chữ lớn là « Loan phụng hòa minh.»

Tấm trướng ấy đặt cũng hết 15—17$ Ấy là phần hội Cái dầu Sport đối với ngài như thế mà không biết vì có cái ngài để cho anh của ngài là M. Trần-văn-Cung cho người ta đem cây lại cày cái sân banh mà không có một lời cho trong hội biết. Ka nay tin như vậy tôi anh em trong hội có đến viếng ngài và xin ngài để cho hội mướn cái sân ấy lại mỗi năm 20p. thì ngài nói tại ý anh của ngài nhứt định, ngài không dám cãi lời vì vậy nên Hội Cai dầu sport đành chết một cách vô cớ.

Chúng tôi xin có mấy lời nhắc cùng ông Trần-văn-K. xin ông vui lòng tha thứ. Có khi ông quên lời hứa cho hội 3 năm không ăn tiền mà chúng tôi chẳng nhắc lấy đó làm nể miếng ông cho chúng tôi mướn mà thôi. Đất ông có bảy thẳng cánh và chỉ rẻo ấy có 2-3 công mà ông làm chi đến ấy để cho trong hội chúng tôi đều tha nhà thiết nhỉ.

Một điều chót nếu đất ấy có huê lợi bao nhiêu xin ông cho anh em tôi mướn thì anh em tôi sẽ hân hiệp đã mà đóng cho ông.

Còn như anh ông quyết không cho thì chúng tôi đành lòng đưng thêm cho ông ấy mấy bộ mailiots, giầy, vớ, và ballon, luôn cả ông đất đó làm phần bỏ nơi đất ấy. Vì đất ấy chúng tôi cả mười làm sạch gốc có làng hoe, tốn hết một, đôi chục nên không còn chút phân nào. Phải bỏ phân lại mới được. Mấy lời kính dưng cùng ông Trần-văn-K. với ông Trần-v C xin miếng chấp và lượng xét giùm cho anh em chúng tôi.

Rất mong thay.
A-de-phich Cái dầu

HONQUAN

Đôi lời cảm tạ

Bản trị sự hội « Honquan sport » tạm ít hàng cám ơn quí ông sau này có lòng hảo tâm giúp cho hội chúng tôi ;

Ông Nguyễn-văn-Mươi nghiệp chủ ở Bành-thông-Tây (Govap) có cho 20p. ông Nguyễn-tấn-Trạch Plantations Terres Rouges Xacam Phối có cho 1 trái ballon chữ T và 2 Vessies.

Ông Nguyễn-văn-Ngữ Magasignier Plantation Terres rouges có cho 10 đôi vớ ?

Vậy chúng tôi chẳng biết lấy chi đền đáp cái ơn trọng của quí ông vậy chúng tôi xin để vài hàng nơi báo Thần chung tỏ rằng hội chúng tôi rất thâm cảm cái lòng tốt của quí ông lắm vậy.

Bản Trị sự hội « Honquản sport » đồng cám tạ.

Lời Quảng Cáo
ông lương-y Chiêm-hơn Tòng coi mạch không tiền

Chúng tôi là người từng theo biết phép thuốc Trung, Tây, ra giúp đời trải vài chục năm nay, đi đến đâu cũng đặng người ngợi khen. Và mới đây lại ngài sự kinh nghiệm đã lâu mà tìm được ba phương thuốc mầu nhiệm, chế thành ba thứ thuốc rượu, bán bấy lâu nay thật nhiều. Nếu như thuốc chế không hay thì làm sao lại bán cùng khắp các xứ như vậy?

Nay vì muốn đền ơn tri ngộ của người trong lục tỉnh đã hoan nghinh mấy thứ thuốc rượu của tôi nên mới bày ra cái cuộc coi mạch không thâu tiền này.

Vậy xin ai có lòng muốn đến cho tôi coi mạch thì cứ coi theo ngày giờ đã định sau đây giời gót đến nhà tôi, thì tôi hết sức hoan nghinh.

Giờ coi mạch
Buổi mai - 9 giờ đến 11 giờ
Buổi chiều - 3 giờ đến 5 giờ

Tiệm bán rượu thuốc Phục-nguơn-đường, môn bài số 282, đường Thủy-binh Chợlớn.

MAISON
Trần-quang-Nghiêm
200, Rue d'Espagne Saigon
Bán sỉ và bán lẻ
Manchons soie - Tulipes màu Diffuseurs Đồ phụ-tùng đèn điển
Giá rẻ. Gởi cách contre-remboursement

PHÒNG-NGỦ-MỚI
hiệu
ĐINH-CÔNG KHÁCH-SẠN
53 - 55 Rue Colonel Grimaud Saigon (Ở trước Chợ-mới Saigon)

Phòng thiệt rộng rãi và sạch sẻ. Boy có khuôn phép và lịch-thiệp.

Giá tính rẻ hơn các nơi. Chỗ rất thanh tịnh và mát mẻ.

Chủ-nhơn :
ĐINH-CÔNG-SANH

Dịp tốt ít có

Vì muốn về nhà quê tịnh dưỡng nên định sang 1 cái trường thương mãi rất thạnh, chuyên dạy nghề bút toán và đánh máy viết.

Nếu chư quí vị ai muốn nối nghiệp, xin do nơi ông Trần-ngọc-Nhiệm, 3 *rue Martin des Pallières Saigon*, mà thương nghị.

Muốn bán

Một cái máy xay lúa gạo, chạy điện. Xay được 300 bao gạo trong 24 giờ giá rẻ. Xin do nơi :
M. NGUYỄN-VAN-TRÚC
Quai de la Marne Saigon

Dịp tốt

Muốn bán một cái xe hơi hiệu DELAGE, mui kiếng (limousine) số C. 8966, 11 mã lực, 7 chỗ ngồi còn chạy tốt lắm, giá thiệt rẻ. Xin do nơi M. LÊ-VAN-GÔNG, ở số 54, đường Pellerin Saigon.

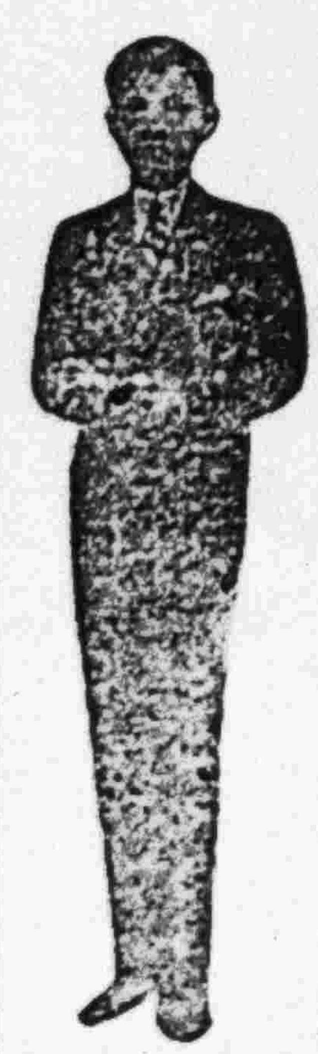

Quần áo đẹp mà giá rẻ
Chủ-nhơn thân hành cắt lấy, rất khéo
Tiếp rước rất tử-tế
PHAN-BA-LUONG
118, Rue d'Espagne -:- SAIGON

Bijouterie-Tonkinoise
NGỌC - LAN

Có thợ làm vòng xuyến, chuỗi hột, hoa tai thiệt khéo.

Cordonnerie HỢP-THÀNH

Đóng giày tây và giày đờn bà đủ các màu da theo kiểu kim-thời, thiệt đẹp, và chắc chắn.

Có may ballons d'association đã thiệt bền. Và có làm ấm đựng nước trà bằng da và bằng máy thiệt tốt.

Xin quí ông, quí bà chiếu cố cho, bổn hiệu rất cảm ơn vô cùng.

Nay kính mời.
Pham-văn-Tâm, Propriétaire
Bd Albert 1er N.—117-119
Dakao — Saigon

Dịp may ít có
Mau mau kẻo hết

Vì giá bạc ở thị-trường không nhứt định ; như trước thời 100 đồng bạc Đông dương giá đặng ước 50 đồng tiền Huê kỳ, mà nay chỉ đặng chừng 42 đồng. Bởi vậy nên hãng chánh của Bổn hiệu ở Huê kỳ định bắt đầu từ năm 1930 sẽ tăng giá máy may lên.

Những máy may còn trữ tại Bổn-hiệu, Bổn-hiệu cứ theo giá cũ mà bán từ nay đến cuối năm tây, để đền ơn chiếu-cố của quí-khách bấy lâu.

Cơ-hội tốt, chớ bỏ qua
Hãng bán máy may SINGER
Saigon - Cholon - Mytho - Cantho Travinh - Sadec - Long-xuyên-Chauđoc.

Cáo bạch

Cho mướn

Tại đường Galliéni số 173 có 5 cái phòng ở trên thượng lầu và một cái nhà lầu nhỏ được 2 phòng rộng rải mát mẻ, giá cho mướn từ 15p00 tới 30p00 một phòng, tùy theo lớn nhỏ.

Có chỗ để xe hơi, lại sẵn có nước để rửa xe, giá chỉ có 15p00 một tháng.

Lại có một cái vườn rộng ở trong sở lầu này, nếu ai muốn làm xưởng cho thợ hay là làm garage cũng cho mướn.

Xin hỏi tại số 173 đường Galliéni Saigon.

LẠC-VIÊN
115 Đường Espagne 115

Bán đồ ăn lót lòng buổi mai.
Bán cơm trưa, cơm chiều và nấu cơm tháng.
Bán bánh ngọt điểm tâm tối ngày.
Gần tòa, gần dinh Thượng-thơ, gần dinh Phó-soái và gần Xã-tây.

THUẬN-THÁI-LAI
số 353 đường Thủy-binh Cholon
bán đồ nữ-trang, vàng ngọc, và kiến đeo mắt thật thủy tinh
Tiệm cái ở Quảng-đông Hương cảng danh tiếng hơn 30 năm nay

Tiệm chúng tôi chuyên bán các thứ đồ ngọc, chén ngọc, thau ngọc cho bông tai, vòng, hột ngọc chẳng thiếu một món nào, lại thêm trân châu đá quí cùng các món nữ trang bằng vàng thầy đều xinh đẹp. Hàng hóa của chúng tôi do tiệm cái bên Quảng đông gởi sang, còn các món đồ nữ trang, thì thợ khéo Hương-cảng làm ra, đang vàng thật, đúng chỉ. Mỗi món đều có ghi hiệu của chúng tôi vậy để chứng rõ rằng không có điều chi giả dối. Bao nhiêu những tiệm bán đồ vàng đồ ngọc ở Saigon-Nam-vang cùng các tỉnh khác đều có mua đồ ở tiệm chúng tôi mà bán lại.

Kính mời quí khách ghé lại xem ...

ELECTRIC-PHOTO
84, Boulevard Bonnard, 84

Grands portraits —
— Photo industrielle —
Travaux d'amateurs —

Chụp hình bằng đèn điển ngày và đêm đều đặng, xin mời quí khách và quí đồng bào đến viếng một lần cho biết.

THÀNH TRĂNG-LONG
ĐÃ DỜI

Bấy lâu nay nghe tiếng, bây giờ mới thấy đây, thiệt rõ ràng « Danh bất hư truyền » May khéo đúng MODE » kim-thời, giá rẻ thật ... vui vẻ.

Ai cũng vừa lòng
Thang-Long
Tailleur Tonkinois
83 rue Colonel Grimaud Saigon ngan gare Cuniac-Cholon

Xưa kia ở đường d'Espagne, nhờ ơn quí đồng bào chiếu cố, nay đã dời lại chỗ mới, quyết lấy hết tài khéo mà đền ơn tri ngộ.

Chủ nhơn cẩn-khải

NHÀ ...
mà ...
Tam-Kỳ Khách Lầu
ở đường ... Galliéni
số 11 13-15 17-...

Chỗ này là ... đường ... xe điển ra vô Saigon ... ngan nhà ga Mytho, ... và gần chợ mới Saigon lấy làm cân tiện cho quí khách ... Mỗi phòng rộng ... có phòng tắm, cầu tiêu riêng trong phòng.

Chủ-nhơn
HUỲNH-HUỆ-KỲ

OFFICE
CONTENTIEUX & IMMOBILIER
13 đường Cây-Mai-Cholon
... dây thép nói số 438

Bao lo các vụ kiện thưa. Mua bán và cầm thế đất ruộng, nhà ... xuất nhập cảng hàng hóa bổn-quốc cùng ngoại-quốc.

Công việc ... nhậm lẹ ... phê ... Phòng-văn gần dinh Tham-biện cũng dinh Xã Tây Cholon.

Directeur Francois VT ...

TẾT TẾT !!

Tết Tây và Tết Annam gần tới, quí ông, quí bà muốn mua đồ biếu xì, hoặc đồ chưng chơi hay đồ thờ trong nhà cho lịch sự, xin lại ngay hiệu :

PHÙNG-PHI PHƯƠNG
Số 15 và 17, đường Sabourain Saigon.

Vì ở hiệu ấy bán ròng đồ kỹ-nghệ ở ngoài Bắc mà mua thời được vừa ý.

Chủ-nhơn kính (?)

Kiến chụp hình hiệu :
ELECTRA
LÀ TỐT NHỨT.
CÓ TRỮ BÁN TẠI :
PHOTO-THAI-SANH
166, Rue des Marins Cholon

NHÀ HOẠ CHƠN DUNG ... VÀ SƠN THỦY ...
HIỆU :
LA VIOLETTE
182, rue Lagrandière -:- SAIGON
CHỦ-NHÂN SÁNG-LẬP :
Hội-KHANH LÊ-YẾN, Giáo-sư Cầm-Đinh LÊ-QUANG-TỈNH tốt nghiệp mỹ-nghệ Cao-đẳng Học đường và Trường âm nhạc ở Hànội ; và VIỆT NAM LÊ-TRUNG-NGHĨA

Lảnh vẽ sơn thủy đủ thứ. Họa chơn dung đủ kiểu. Vẽ họa đồ nhà, phố, lâu-đài. Có kiểu sẵn để lựa. Vẽ hình tiểu-thuyết, bìa sách. Hình quảng cáo v. v. rất tinh xảo.

Rọi hình ra lớn có đủ màu (màu dầu, màu nước, màu đen và nâu).

Thầy đờn Annam thì đậu trường âm-nhạc tây ở Hà-nội dạy đờn violon, mandoline, và violoncelle. Giá rẻ không đâu bì kịp.

HÃNG
M. L. M. MOHAMED
Ancien associé de la maison IBRAHIM
Buôn bán hột xoàn
57, Rue Catinat, 57 Saigon

Chúng tôi chuyên về buôn bán hột xoàn đủ cỡ, lớn cỡ, nhỏ cỡ, nước thiệt tốt, giá cả thiệt rẻ.

Lại có bán cà rá mi trưng bằng vàng và platine. Đủ kiểu kim thời.

Đáng chỗ quí ông quí bà tin cậy.

Tiếp rước ...
M. L. M. MOHAMED
Joaillier-Diamantaire
57 Rue Catinat 57 Saigon

CHÂN-THỤY
108, MAC-MAHON, SAIGON
MOUSTIQUAIRES
DRAPS & LIT
NATTES
STORES

KHÔNG và CÓ

Đọc ... ngọc-vân-Tiên thấy soạn giả ... lúng có Nguyệt-Nga thôi quá mà mình ghé ... đời bán lộ làm nên gặp Vân-Tiên giải cứu, cái giờ thấy nhau ... ngắn ngủi, thế mà về nhà ... hương đèn ra rồi tự nhiên họa thành bức tượng in-hệch ẩn nhân. Vậy tin được chăng ?

Chớ ngay bây giờ hiệu IN HẸCH mới ra đời không có vọng hương đèn như Nguyệt Nga, chỉ coi theo hình chụp mà họa mà rồi cũng in-hệch không sai một nét ; lại còn tài hơn nữa là bút pháp rất tinh thần làm cho bức họa có sự sống tự nhiên.

Đã biết coi hình rồi ... thì không bì nổi với nhỏ ... rồi họa, song có Nguyệt Nga quí ... không có tài là gì có tài thế ấy của hiệu IN-HỆCH nay ở đường Colonel Grimaud số 41 trước chợ Bến-thành Saigon thì hiện nhiên trước mắt quí đồng bào.

Âu quí đồng-bào thử giùm một phen.

Đọc báo thật là có ích

Tôi bấy lâu nay mắc phải chứng đau trĩ huyết ra lai láng, mình dung gầy ốm, khốn khổ khác thường, uống thuốc đã nhiều thầy mà cũng chẳng thấy bớt.

Nay may nhờ đọc báo thấy lời mình ta ông thầy DIỆP-NHUỆ-HUNG, ở đường Thủy-binh, môn bài 184 Chợlớn có tài trừ bịnh ấy nên mới lật đật đến xin Tiên-Sanh điều trị.

Diệp-Tiên-Sanh bèn dùng phép mới điều trị, đã không đau đớn chi hết, cứ làm lụng như thường mà nội trong ít ngày thì cục trĩ rớt mất, huyết vắn thấy ra, thật là tài y học của Diệp-tiên Sanh tinh minh thần hiệu hết sức.

Vì vậy cho nên tôi mới có mấy lời mình ta để cho người đồng bình phương xa biết nơi mà kiếm, hiết thầy mà dùng vậy.

Cũng ở chung với ông *Diệp-hữu-Hưng* tại ... *Hà-nộ-Sĩ* điều trị cho chị em bạn gái mắc phải chứng ấy.

NGÔ-THỦY-KÍNH
Hiệu Quảng-Nguyên-Thạnh
Chợ-mới Saigon
Kính ...

Thuốc điếu **TAM-SẮC**

Hút không khô cổ. Người Annam rất ưa dùng.

ĐÂU CŨNG CÓ BÁN

ĐẠI-LÝ :
Hang Cie de Commerce et de Navigation d'Extrême-Orient — LYON

PHARMACIE SINO - ANNAMITE

THIÊN-HÒA-DƯỜNG

N° 208, Rue des Marins-Cholon

SÂM-NHUNG VỆ SANH HOÀN
(Thuốc Bổ)

Thuốc Vệ-Sanh này, bởi chế nó dùng những thuốc thượng phẩm, nên sự công hiệu của nó khác thường, cường thể cố bổn, làm cho kẻ uống nó có sức giáng long phục hổ.

Xin dùng thử thì biết.

Mỗi hộp 4 viên giá là .... 1$20

THIÊN-HÒA-ĐƯỜNG
Chủ-nhơn Diệc-Hoài-Đông y-Học-sĩ Cẩn khải

MỚI LẠI ĐỦ THỨ BÔNG

(Fleurs artificielles de France)

Nhánh lớn 3 bông để chưng bình	0$70
Nhánh lớn 2 bông 0$50, nhánh là 1 bông	0.50
Nhánh kết 12 bông đủ màu chưng lục bình	3.00
Nhánh nhỏ chưng Jardinière (10 nhánh)	1.50
Jardinière thứ nhỏ xi đồng, có chưng bông	2.00
Jardinière thứ trung xi bạc có chưng bông	3.50
Jardinière thứ lớn xi bạc có chưng bông	12.00

Có nhiều kiểu bình chưng bông và surtout de table. Có đủ thứ dĩa hát cải lương, và hát bộ kim thời.

Lãnh gởi contre remboursement. Xin hỏi mục lục nơi tiệm LÊ-VĂN-TÀI 82, *Rue G. Guynemer Saigon (Chợ cũ).*

LA RIZERIE MODERNE

153-161, Boulevard de la Somme — Saigon

BÁN GÓP

Xin lưu ý. — Có một mình hãng : La Rizerie Moderne làm Đại-Lý Độc quyền bán máy *Deutz* mà thôi.

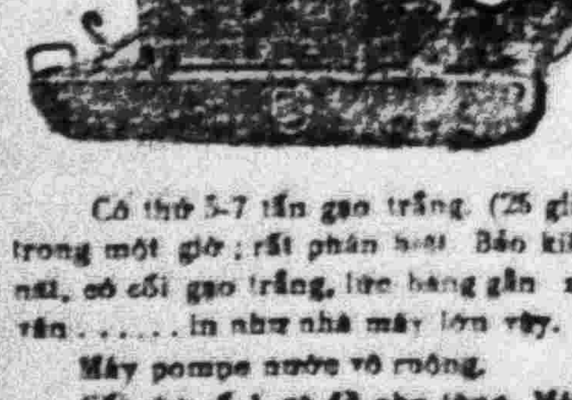

Trong 10 tháng đã bán trên 60 cái máy *Deutz* đứng và nằm, điều đặng ngợi khen.

Làm Đại lý độc-quyền bán máy xay lúa và máy (Moteurs Diésel) của Đức Quốc hiệu *Otto Deutz* và *Koerber et Naumann.*

Có thứ 5-7 tấn gạo trắng. (25 gia lúa cho tới 30) xay trong một giờ ; rất phân biệt. Bảo kiết gạo xay ra không nát, có cối gạo trắng, lừa hàng gần xây gió dồi bù đài v. vân .... in như nhà máy lớn vậy.

Máy pompe nước vô ruộng.

Cối chà số 1 và đồ phụ tùng. Máy và cối có sẵng.

Thơ từ xin gởi cho compradore : Vương-văn-Thêm

ĐỔI CŨ LẤY MỚI

Có nhiều dĩa hát mới, chạy kim sắt. Quí ông có dĩa cũ dùng không đặng xin đem lại Tiệm ĐỖ-NHƯ-LIÊN 91-93, *Rue d'Espagne* hay 51, *Colonel Grimaud* mà đổi, bán nhiều đồ phụ-tùng máy hát. Cho mướn máy viết nhiều hiệu. Bán đồ phụ-tùng xe-hơi rẻ hơn nơi khác. Quí ông muốn đổi dĩa mau mau kẻo hết dĩa hay.

ĐỖ-NHƯ-LIÊN

TIỆM

ĐỨC-THỊNH

P. CHAUVIN
81, đường Catinat Saigon

Chuyên bán những đồ kỹ nghệ Hội-chợ tại Hanoi (Bắc-kỳ)

Những đồ đem cho ngày lễ Noël cũng là tết tây và tết annam hay là cho bà con đem đi bên Tây thiệt là ưng bụng vô cùng.

Mấy món kể ra như sau này. Đồ bọc trạm nổi hình tích người Annam, đồ đồi-mồi, đồ thêu, đồ thau đen, thau đỏ, thau vàng, đồ ngà, đồ sừng, đồ cây trạm, đồ bịt thuốc tây, đồ bịt á-phiện, đồ thinh, v. v. . . .

Đồ tốt mà giá lại rẻ.

LÊ-CÔNG-HOÀ CÔNG-TY

N° 62 *Bd Tổng Đốc Phương*
Cholon

Thơ mời nhóm Đại hội

Kính mời Quí-Hội viên có nhập cổ phần vào Lê-Công-Hòa Công-ty *Cholon* đến ngày 1er Janvier 1930 nhằm thứ tư đúng 2 giờ chiều nhóm đại hội thường niên tại Hội-Quán theo điều-lệ.

1er — Suy tính sổ sách của công ty
2e. — Công cử bàn cai quản khác thế cho Bàn cai Quản cũ mãng lệ hai năm.

Xin Quí-vị sang lòng, nhớ theo theo ngày giờ trên đây đến nhóm.

Nếu ông nào vắng mặt xin nhớ viết thơ cậy người thay mặt.

Bàn cai Quản Kính mời

TIỆM BÁNH TÂY DANH TIẾNG

31 33. Rue Sabourain. Saigon

Làm đủ thứ bánh paté, Sandwichs bombe glacée thường ngày và đồ điểm tâm, đồ giải lao, Bao làm các tiệc trà tiệc rượu và làm các thứ bánh lớn nhỏ có chữ dùng theo đám tiệc. Xin quí khách tới tiệm tôi thì đặng vừa lòng không sai.

Kính cáo
Nguyễn-văn-Đắc

KỸ-NGHỆ BẮC-KỲ

AN-KÝ

Bán rất nhiều kiểu ghế salon và đồ v. v. Trắc, gỗ, cẩn chạm rất sảo, kiểu kim thời và chắc chắn.

Đồ đồng : Lư, chân đèn, hạc, lục bình v. v. đúc toàn thau lọc, nhiều kiểu đẹp và hợp thời.

Mời quí khách dời gót ngọc tới mua đặng xin tính giá rẻ, vì muốn bán nhiều, chớ không ham lời nhiều.

Xin quí khách lưu ý cho Bổn tiệm rất cảm ơn.

Chủ-nhơn kính cáo
DƯƠNG-VĂN-TÀI

Kể nhà mới Saigon số 114 đường d'Espagne

Cuộc điều-tra của bấn chí về quyền ngôn-luận của báo quốc-ngữ

Bài giải đáp của ông Nguyễn-văn-Vĩnh

(Tiếp theo)

Nhưng nếu chính phủ giữ lấy độc quyền làm báo thì kẻ cũng hay lắm, vì báo chí đối với chúng tôi còn là một sự mới mẻ. Khi xưa, theo như cái chế độ của Đại Việt tân báo Trung Bắc kỳ và Moniteur des Provinces ở Nam kỳ thì chính phủ chẳng phải là đã bắt đầu thi hành sự độc quyền là gì ? Ở Âu châu, có hai nước Nga và Ý, về phương diện chính trị thực là trái nhau thế mà chính phủ đều giữ độc quyền làm báo. Có lẽ các chính phủ ấy muốn phổ cập trong dân gian một vài chủ nghĩa để lợi cho toàn quốc nên mới tự giữ quyền truyền bá lấy không phó-thác cho dân. Vậy chính-phủ Pháp đã biết phải cần giao-hóa cho Việt-Nam thế nào rồi, thì cũng có thể dùng cách tôi vừa nói đây để mà tự thi-hành lấy được. Như ý tôi thì cái chế-độ này còn hơn cái chế-độ hiện-thời.

Vậy thế cái chế-độ hiện-thời như thế nào? Chế-độ hiện-thời là phải đợi cho phép trước đã rồi mới được xuất-bản, và khi đã được phép rồi thì lại phải để kiểm-duyệt các bài. Nói tóm lại cái chế-độ hiện thời là cái chế-độ mất cả tự-do mà đã nói đến kiểm-duyệt thì còn đâu là tự-do nữa. Dẫu rằng kiểm-duyệt một cách rộng rãi, rất khôn khéo đi nữa, thì những người có chi-khí tự-do cũng không ưa, có tư tưởng gì chẳng thà không phô-diễn còn hơn vị phô–diễn ra thì phải chịu quyền kiểm-duyệt. Vả lại sự kiểm-duyệt thuộc về chánh trị, nên nay thế nầy mai thế khác khi thì rộng khi thì nghiệt, các viên-chức trong tòa kiểm duyệt cũng không phải chỉ riêng mãi mấy người, thay đổi luôn luôn, lại thuộc dưới quyền lúc thì quan chánh này, lúc thì quan chánh khác, mà chính ngay các vị này cũng không ở lâu giải. Các lý do chứng ra rằng sự kiểm-duyệt không đáng duy trì nữa.

Nhưng ý tôi, sự cho phép trước có điều hại, tôi xin nói rằng : nhà nước nhiều khi cho những người không từng biết nghề làm báo cũng được hưởng đặc quyền, cũng được hưởng một cái bằng-sắc về nghề làm báo.

Ta đã được thấy những gì? Nhiều người khá không được, mà những kẻ có đặc-quyền làm báo, về phần đạo-đức và học thức không ra gì, thì lại được giữ cái chức vụ khó khăn là làm hướng đạo dư luận trong nước. Như vậy thì kết quả ra làm sao ? Muốn cho được nhiều người đọc báo và muốn cạnh tranh với mấy người khác cũng được hưởng quyền làm báo, những kẻ kia cố chiều theo những thói xấu xa của công chúng để được lòng cả mọi người ; cách khôn khéo của họ là làm cho những bài có thể nguy hiểm cho phong hóa thoát khỏi được mắt người kiểm-duyệt, cách này rất dễ, vì mỗi ngày báo chỉ một nhiều, công việc bề bộn, nên cũng có khi kiểm-duyệt không được kỹ càng.

Bởi tình trạng như thế, nên hiện nay, báo Annam chúng tôi đáng lý là phải giữ lấy cái trách nhiệm giáo hóa cho đồng bào, thì lại chỉ ưa công kích một cách đê hèn và đăng những tiểu thuyết nhảm nhí để thêm hại người đọc báo.

Mong rằng Chính-phủ sẽ cho phép báo quốc-ngữ hoàn-toàn tự-do để những người lỗi-lạc được viết, mong sau này có thể trừ bớt những kẻ không ra gì, và nếu có cần, thì các người viết báo phải ký tên, và đặt luật nghiêm-trị những kẻ vu-cáo, những kẻ chỉ trông mong làm hại danh-giá người khác, những kẻ chỉ đặt chuyện để mè-hoặc người ta. Nếu không được hoàn-toàn tự-do, thì báo chí nên để thuộc quyền Chính-phủ ; như vậy còn hơn là cái chế-độ hiện-thời . . . .

Pháp-Việt Tạp-Chí

Épicerie KIẾT-TƯỜNG

dit TANG-LONG

80-82, Rue de Gialong Cholon. — Tél. 258

Bổn-hiệu mới nhận được hai cái máy, một cái để xay café, và một cái để xay đường, bột. Có lãnh xay, giá tính rẻ làm rất sạch sẽ và mau chóng.

Lại có bán những món ăn đồ hộp (conserves alimentaires) ở bên Tàu buôn sang, rượu tây đủ thứ, đường bột, đường cát, café bột, v. v. . . . . mỗi món đều tốt hết thảy.

Nếu quí-khách cần dùng những món trên đây xin chiếu cố cho, Bổn-hiệu rất đa tạ. — Tiếp đãi rất lịch sự. — Quí khách tới mua một lần sẽ biết mà nếu quí khách đã mua ở Bổn hiệu một lần rồi thì chắc là quí khách không muốn mua ở những chỗ khác.

ĐẠI-PHONG-CẢNH

KHÁCH-LẦU — SAIGON

Là chỗ sạch sẽ hơn hết, phòng dọn theo kiểu Langsa, trong phòng đủ đồ dùng, tiêu, lều, ấm khói đi ra ngoài. Kể từ ngày 1er Décembre 1929, như quí khách ở tới 15 ngày thì đặng ở hai ngày khỏi trả tiền lầu, là ở một lần hay là hai lần ba lần cho đủ 15 ngày thì đặng ở hai ngày khỏi trả tiền, phải cái Reçu đặng khi nào có đến ở nửa tháng chung với đã hoặc là có anh em đi đến ở đem Reçu theo thì cũng tính chung với đặng do-từ 30 ngày sắp lên đặng ở bốn ngày khỏi trả tiền.

GIÁ TIỀN PHÒNG

Thượng hạng	4$00
Hạng nhứt phía trước	3 .50
Hạng nhứt phía sau	3 .30

Mới mở thêm 30 căn phòng ở đường Farinolle mới một căn nhà một cái phòng, nhà bếp, cầu, Tiêu đủ hết. Trên dưới cũng như nhau, êm ái lắm.

Phòng dưới đất ngày đêm ..	3$50
Trên lầu ngày, đêm	3 .00

Ở tháng tính từ 70$00 tới 80$00 Có cuốc xe hơi khỏi trả tiền, và có cho mướn phố Meublées một tháng 60p00.

VUA THUỐC LẬU

« T. N. L. »

Bổn-hiệu chuyên-môn trị bịnh phong tình : lậu, sang độc, tim la, hột-xoài, trệ khí, di-tinh ; bịnh lâu năm, khó cách nào cũng đủ phương trị lành dứt nọc, sanh con mạnh mẽ, thiên hạ hoan-nghinh lắm, được khen là "ông vua thuốc lậu". Các bịnh đàn bà từ kinh nguyệt đến thai sản, không con, đau vú, ít sữa và để chữa kho nuôi, bạch đái ra, đau đêm tử-cung v. v. Bổn hiệu đủ thuốc kỹ phương linh-nghiệm, thật là vô gia phụ nữ linh-đơn. Người lớn trẻ con bịnh gì cũng có thuốc trị, thuốc trị trẻ em hay lắm lắm.

Thơ hỏi thăm phải đề nơi trả lời, mua thuốc nhớ kể bịnh cho thật kỹ, thơ đề cho :

M. ĐINH-THÀNH-SONG
à Cainhum (*Vinhlong*)
Ở Saigon mua tại 30, rue Aviateur Garros. Téléph. 923.

Annam dùng thuốc annam là hạp với phong thổ và thể chất hơn hết. Thuốc chế theo hóa học dễ uống và không công phạt.

TỪ BẤT HIẾU

Tôi là TRẦN-THỊ-ÊN, ở làng Nhu gia (Sốctrang) có làm bạn với ông Tăng Minh-Chí sanh đặng 2 đứa con ; một đứa con trai là Tăng-Minh Tích 31 tuổi, cha nó đã qua đời rồi, tôi thủ tiết mà nuôi chị nó là thị Ngó cũng chết rồi, còn có một mình nó song nó phá tăng của tôi nhiều lắm và tôi có ra bạc của tôi trả nợ cho nó, cũng tôi sợ nó phá tăng hết gia tài của tôi không đủ mà nuôi thân lúc già yếu, nên tôi có vào đơn xin phép quan Biện-lý Sốctrang đăng tôi rao trong nhựt-báo cho bá tánh đặng hay, xin ai đừng cho nó vay mượn tiền bạc chi hết, nếu ai có cho nó vay tiền bạc chi thì tôi không biết tới số nợ ấy nữa, vì tôi có rao cho bá tánh hay trước rồi.

Sách Bắc-kỳ mới lại

Tiếng hò hồn của mụ Ke 0$27. Thảo công ty 1p20. Chiếc xuyến vàng 0p30. Thơ-thảo thu số 3 0p60. Vợ lẽ yêu của tôi 0p50. Một truyện báo thù khê-sơn 0p20. Hải đường bốn 0p34. Khách không nhà 0p25. Vân cười 0p25. Mua cười 0p25. Anh hùng-náo 1p40. Nhị độ-mai tiểu-thuyết 0p70. Sách thuốc chữa bị đòn (bị đánh) 0p45. Sách dạy nói tiếng tây 0p30. Kiếp chồng chung 0p44. Cướp quyền tạo-hóa 0p70. Thảm của chết cháy 0p25. Nước bỏ Gươm 0p25. La récitation française cours moyen et supérieur 0p30. Cent dictées 0p50. Pour nos jeunes écoliers 0p60. Sấn dục chỉ nam 1p20.

Sách đang in. — Tôi học tiếng Quảng Đông một mình (có 3 thứ tiếng). Chẳng vì tình, tác giả Phó Đức (Quảng Nghĩa tùng-thư xuất-bản).

TÍN-ĐỨC THƯ-XÃ
37, Rue Sabourain, Saigon

Thị-Trường tiền-tức

Ngày 23 Décembre 1929

GIÁ BẠC 10 F. 18

GIÁ LÚA
(kể 100 kilos)

Vinhlong	7.14
Gocong	7.20
Baixau	7.06
Baclieu	7.14
Cambodge, thứ trắng...	6.84
Cambodge, thứ đỏ	6.03

GIÁ GẠO
(kể 100 kilos)

Gạo số 1	11.78
Gạo số 2	11.45
Gạo số 2	11.20

TIN TÀU

TÀU TỚI

Ở PHÁP SANG
Sphinx 24-12 11 h.
Amboise 3-1-30
Aden 29-12
Général Metzinger 7-1-30

TÀU và NHỰT
D'Artagnan 4-1-30

Ở BẮC VÔ
Aray Rideau 24-12

TÀU CHẠY

SANG PHÁP
Chantilly 25-12 8 h.30
Athos II 24-12 7 h.
Aray Rideau 28-12
Dupleix 25-12 9 h.
D'Artagnan 7-1-30

TRUNG và BẮC
Cap Tourane 24-12 7 h.
Fiande chappe 25-12 23 h.
Aden 3-1-30

TÀU và NHỰT
Sphinx 27-12
Amboise 7-1-30

Một hãng lớn ở Saigon, cần dùng một người thợ vẽ (dessinateur - calqueur). — Xin hỏi tại báo-quán.

AUX CISEAUX D'ARGENT

TÂN TÂN

Tailleur Tonkinois

Là tiệm may lớn nhứt trước ở N° 143, *Rue d'Espagne* đã từng được nhiều Quý khách chiếu cố, nay đã dời lại *N° 90 Bd Bonnard* liền cửa phòng ngủ Tân hòa Tân.

Hàng tết mới lại, đủ thứ laine serge nhiều màu rất ngộ, mời quý khách mau ghé lại coi kẻo hết. Ở xa muốn lấy échantillons bổn tiệm xin sẵn lòng gởi.

Directeur TRẦN-VĂN-ĐỨC

FEUILLETON N° 51 24 Décembre 1929

MỘT ĐẢNG BI MẬT

Tác giả : LIÊN CHI

Ủa, mà cái chi là thế nầy. ...» Thầy vừa nói vừa rung mình ra dáng ngạc nhiên vô cùng. Số là trên trái táo rành rành có vết răng cắn vào. Có lẽ táo hãy còn xanh, chát quá nên sát nhân đã cắn vào rồi lại vứt bỏ không thèm nữa. Nhưng lạ một cái là sao nó lại lẳng đai đột thế nầy. Lại vết răng.. như trên miếng sô-cô-la kia. Thôi quyết rồi, trong máy vụ nầy hung thủ chỉ là một đứa.

Thầy cầm trái táo, trầm tư suy nghĩ hồi lâu. Có nên giữ riêng lấy của nầy đặng mà dò xét một mình không? Hay là nên để mặc quách nó đó cho sở mật-thám có tài liệu mà dò la. Nhưng không hiểu làm sao thầy thấy vật ấy ghê gớm và quái gở nên lại nem nó trên bàn cỏ, rồi nhắc đi nhắc lại rằng : « Rằng quái, răng quái, giữ nó làm gì? » Thầy trở vô trong phòng, khóa cửa hông lại rồi để chùm chìa khóa trên bàn mà hỏi Đặng-Sâm rằng : « Em nói chuyện với quan chánh xong rồi à?

— Vâng

— Ngài sắp đến chớ?

— Vâng.

— Ngài có cho lính đánh tê-lê-phôn gọi ông cò quận nầy tới không?

— Không.

— Ừ có lẽ ngài muốn thân hành tới dò xét việc nầy đây mà. Mà cái chi vậy em Đặng? Em chẳng nói chẳng rằng gì cả mà hỏi lại cứ trả lời tiếng một? Mà sao em ngó anh một cách kỳ cục lắm vậy?...

— Không, không có việc chi hết.

— Không có chi hết! Thế thì may Có lẽ lắm lại câu chuyện quái gở nầy nên em lại rối óc đây mà... Và chắc quan chánh cũng không được yên lòng nữa vì ngài cũng hơi nhẹ dạ quá tin anh. Người ta biết anh là ai biết đâu bề trên không có thể quở ngài được... Câu chuyện rắc rối như thế nầy, em nên ra cáng đáng lấy hết cả trách nhiệm có lẽ hơn. Và nhất là đừng có nói rằng đêm vừa rồi em có chợt ngủ đi một lúc. ... Thế nào được không? Thôi bây giờ anh ở đây cũng vô ích, chỉ có việc từ giã nhau nữa mà thôi. Nếu quan chánh có cần đến anh thời em cứ việc lại đường Hàng-đào mà kiếm, ở đây ai họ cũng biết nhà Quân-hiệp. Thôi em ở lại, anh đi đây nhé.

Quân-hiệp vừa nói vừa mở cửa muốn bước trở ra, nhưng liền đó Đặng-Sâm đã giơ tay ra cản thầy lại mà nói rằng. «Hãy thong thả...

— Ủa, sao lạ vậy..?

Quân-hiệp chưa kịp nói hết lời thời Đặng-Sâm đã nhảy ra giữ lấy cửa rồi, và nói luôn rằng :

— Ừ hãy thong thả một chút. Anh đi cũng phải nhưng anh ở lại có lẽ phải hơn... Ý em muốn anh đợi quan chánh tới rồi hãy đi.

— Ý em thời mặc kệ ý em có được không!

— Đành rằng vậy, nhưng anh không thể nào ra được.

— Em liệu hay sao vậy?

— Đặng-Sâm thấy bạn nói vậy thời cau mặt ra dáng khổ tâm lắm và nói rằng : « Thôi, em không dám ngăn đón giữ anh, nhưng em van em lạy anh xin anh rằng ở lại vì quan chánh muốn nói chuyện với anh.

— À ra quan Chánh muốn ...! Vậy thời anh nhắn em nói giùm với ngài rằng anh thây kệ quan Chánh. Anh đây là Quân-hiệp, không ai có quyền đòi hỏi tới thời chi cả... Đôi nói thế đủ rồi cút ra cho ta vô nào.

Đặng Sâm thấy Quân hiệp làm bộ muốn xô cửa mà ra thời giơ tay quả quyết mà nói rằng. « Anh không thể nào ra khỏi đây được.» Quân-hiệp mỉm cười ra dáng ngạc nhiên mà nói rằng : « Thằng Đặng khá lắm! Ta cho mi năm phút nữa, phải tránh ra lập tức.. À thế nào, mi muốn trái lịnh ư? Có cút ngay không? » Quân-hiệp vừa nói vừa nắm Đặng-Sâm giơ bổng lên mà liệng thầy lên trên bộ ván, rồi sau cánh thấy mà Quân-hiệp thời sắp mở cửa thời Đặng-Sâm đã chĩa súng ra quả quyết mà nói rằng « Im ngay! Không có tôn tẩn bây giờ » Quân-hiệp ngưng ngay lại, ngạc nhiên vô cùng. Không phải thầy sợ sấu hăm dọa. Mà cái miệng súng lục kia thầy cũng vẫn coi như không nhưng mà tại sao Đặng-Sâm là một tên tì tướng trước kia vẫn sợ hãi kính phục thầy, biểu chết phải chết, biểu sống phải sống, mà nay sao dám trở chống cự lại với thầy?

Thầy đứng xích lại sát người tì tướng cũ kia, để tay lên vai dần rồi ôn tồn mà nói rằng :

— Lệnh quan Chánh phải không?

Đặng Sâm ấp úng đáp rằng

— Lệnh quan Chánh

— Ngài truyền phải giữ anh lại cho đến lúc ngài tới à?

— Vâng?

— Và nếu anh cứ khăng khăng một mực đòi ra thì phải kiếm kết cách mà ngăn cản lại?

— Vâng

Quân-hiệp suy nghĩ, một lúc rồi nói rằng.

— Mà bắn cũng bất đắc dĩ, có lẽ em bắn thật?

Đặng-Sâm cúi đầu xuống chăm chăm mà trả lời rằng

— Vâng, có lẽ em bắn thật!

Quân-hiệp lặng lặng mà nhìn tì tướng cũ của mình, thấy không giận mà tưởng như cho Đặng-Sâm xử trí như thế là rất phải. Đặng răng mà trong thâm ý khâm phục, trung thành với chủ cũ đến đâu mặc dầu, nhưng đã đến việc bổn phận thời cần không thể nào di dịch được. Quân-hiệp ra về buồn rầu ... tay Đặng-Sâm mà nói rằng « ... ... Và chẳng ở sau địa vị em, ... một ... ... Quân-hiệp thấy vậy ... ... súng sôi mà cười rằng.

— Không, có lẽ không có lẽ... Quan chánh ngài đâm ngại ... Quân-hiệp là tội phạm ... em nữa, em có ngại anh không?

— Không, không, ...

(còn nữa)

Mmes HAREL và ROSENFELD

75 đường Catinat Saigon

Téléphone 293

Là nhà thiện nghề làm tràng hoa (*Couronnes*) đồ thờ, bông cườm và bông băng thuốc nhiều màu ngó tốt ... ... được lâu năm không hư.

Kính trình cùng ... chư ... cần dùng xin gởi thơ bằng ... quốc-âm ... ... chúng tôi ... ... và ... giá rẻ hơn mấy tiệm khác.

Nhà ... ...

XIN GIỚI THIỆU

Cùng quí độc giả biết rằng ở Saigon bây giờ có nhà Họa sĩ Thái-Bình Dương số 47 rue Colonel Grimaud làm hình rọi và hình vẽ thiệt khéo. giá lại rẻ hơn các nơi.

Cỡ giất 3 rộng 5 tấc tây 4$00

» » » 6 » » 6$00

Muốn vẽ hoặc rọi lớn nữa hay cho. mẫu gì hãy viết thơ thương nghị Gởi Hình contre Rt. - D. N. D.

THUỐC BỎ Á-PHIỆN
ĐẠI TÀI

Khắp Đông-Pháp ai ai cũng nghe danh thuốc Giới-Yên đơn số của hiệu Bá-Ngọc-Đường Dược Phòng là thuốc Thiệt và Đại-tài.

Bất luận già yếu, hút lâu, hút nhiều, nhiều ít thế nào, đều bỏ dặng hết, ít tốn tiền mà đã tài.

Cứu trăm người không sai một. Thuốc nầy không có để cốt Á phiện vào mà nó rất Thần-hiệu. Uống thuốc nầy không có sanh ra bịnh chi khác, mà lại đặng khoẻ-khoắn như người không ghiền, làm việc cả ngày không mỏi mệt, và nếu có việc đi đường đem theo rất tiện. Cách bỏ giản hơn tư viên.

Nếu hút mỗi ngày 1$00 thì bỏ ... trong 6 ve. Có toa dạy cách uống rất kỹ. Cồi thuốc theo cách « Lành hòa giao ngắn ».

Mỗi ve thuốc có 70 viên giá 1$00

Thơ và mandat gởi cho

NGUYỄN-HÒA-LIÊN

2... *rue P. Blanchy* Saigon

TRUNG-QUANG

39 Colonel Grimaud Saigon

Ngang ga Cuniac,

trước chợ Bến-thành

ĐÓNG GIẦY LÀM NÓN

Giầy tây, giầy ta, đàn ông, đàn bà, thêu kim-tuyến và thêu cườm nhiều màu đa tốt theo kim-thời Nón bằng liège và cây nướp, nón Singapore cũ sửa lại như mới.

Trước ở 32 Bonnard tế marque Au Coq d'or, ... nhiều người làm khéo, nên dời lại ...

Xin lưu ý :

Tốt lắm, mặc rẻ đến mau sẽ rõ. Ở xa viết thơ ...

... ...

CŨ HÓA MỚI

Bổn tiệm chuyên về nghề may theo kiểu kim-thời rất khéo, và trước khi có đứng làm Quản-lý cho mấy tiệm lớn ở tại Saigon : nay Bổn tiệm mới lập ở trước Chợ-mới Bến-thành, Bổn-tiệm ... chuyên môn về nghề ... ... laine, ai sẽ, có thể làm lại được như mới để vừa lòng quí khách ở gần xa.

Hiệp-Thành

Tailleur

48 ... Colonel Grimaud Saigon

TẠI NHÀ HÌNH
NADAL

Có cần dùng nhiều người thợ hình Annam cho biết làm nghề hình cho giỏi và cho phải biết in giấy *bromure*. được, ai muốn xin thì do nơi môn bài số 118 120 đường Catinat Saigon

Tiệm chụp hình

MỸ-QUANG

33 Rue Georges Guynemer Saigon

Kính cùng chư quí vị xin lưu ý. Bổn hiệu chụp hình đã kỹ tốt và mau, rất khéo lại tính giá thiệt rẻ.

Trong tiệm có bán đủ đồ : kiến, giấy, carton, nước thuốc để rửa và đủ các món dùng trong cuộc để chụp hình.

Chủ-nhơn kính cáo.

PHẢI NHỚ

Tiệm chụp hình

QUẢNG-CHÂU

428, Quai de Choquan Cholon

(Ngan cầu xóm chỉ)

là đúng hơn hết trong TAM-KỲ ta.

Chụp hình, họa hình không ai sánh kịp ...

Nhà ... ... ơn dung

ĐẶNG-VĂN KÝ

17, Rue Martin des Pallières, 17

GẦN GA DAKAO SAIGON

... ... vẽ hình,

... ...

TRƯỜNG
Nguyễn-Văn-Mùi

10, Rue Martin des Pallières, 10

Ngang ga Dakao Saigon

Dạy các khoa đây rất chuyên môn và tự quyết rằng những học sanh của bổn trường khi chung khoa sẽ đặng thành tài. Nếu liệt-quới muốn đặng rõ ràng hơn xin đến tại trường coi cách đó thì biết.

Chuyên dạy khoa :

Bút toán Thương mãi. Thu xếp ... cách tính sổ sách nhà buôn kiếm cho lời lỗ, dạy cách khỏi sự sai sót. Lớp học dạy ban ngày mỗi bữa từ 2 giờ đến 3 giờ rưỡi. — Đánh máy viết và cách dùng máy in nhỏ trong nhà buôn. Chỉ các cách thức cần kíp, cách đánh những giấy tờ nhà buôn, luật sư, nhà nước, ngân hàng v.v.

Viết thơ từ đơn trạng theo nhà buôn và các cách ... những ... giấy nợ cùng các giấy tờ khác của nhà buôn và ngân hàng (Documents commerciaux). Bất khoa nào dạy gùm.

Có điều chi muốn hỏi chuyện xin ... thơ thương nghị.

... ...

HỘT XOÀN ĐẮT TỐT?

Hãy lại tiệm ngành của ông J. GIUNTOLI ở đường Catinat Saigon, thì có đủ thứ, nước thiệt tốt, giá thật rẻ, có nhiều thứ các hạt vuông, hoặc hột xoàn giá đến 12800$ một carat.

Chủ lý

Huỳnh-v... Thông dịt Quế

PROFESSEUR de Français et Mathématiques préparant candidats au Diplôme, Brevet, Certificat, Leçons à domicile ou par correspondance.

INSTITUTEUR diplômé de l'École Normale, ayant servi dans l'enseignement, s'occuperait des enfants se préparant au Certificat.

Écrire à 45 boulevard Paul-Bert Saigon Dakao.

THƯƠNG MÃI HỌC ĐƯỜNG

4, 4, 6, Rue d'Arcet Saigon

Dạy viết tắc, đánh máy ... bút toán, chữ Pháp, chữ Anh ... và các thứ chữ khác.

Các lớp ... ... từ 3 ... ... 11 ... ... 15 giờ ... 19 ...

... ...

J. CAIRNS

Adresse télégraphique "Douglas" Saigon.

N° 36 Rue Lefebure Saigon, (sau Banque de l'Indochine)

N° 215 Quai Mytho Cholon (Binhtây).

BÁN GÓP

Thiện nghề nghề máy xay gạo Bán và ráp nhiều cái rồi đều vừa lòng quí khách.

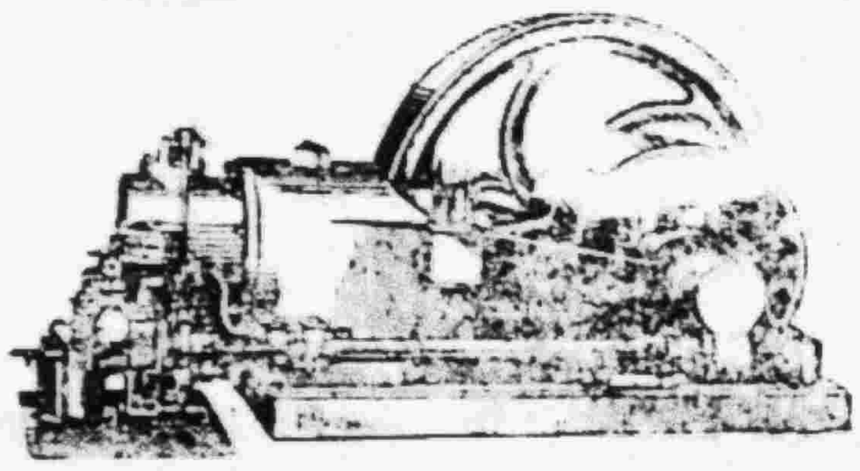

Máy nem và được chạy nguội (Petter và National) chạy bằng dầu mazout (cặn) ít hao dầu mỏ, cũng có bán lò lửa chụm trấu chaudières máy hơi (Machine à vapeur).

Có thứ từ 5-10 tấn gạo trắng, có cối gạo trắng, lúc bán dặn không nát gạo, tấm ra phân biệt. Có bán đồ phụ tùng tại Saigon.

Xin mời quí ông đến xem máy nằm National (moteur Diesel horizontal).

AI MUỐN IN ĐỒ NÊN LẠI
NHÀ IN BẢO-TỒN

Số 23 đường Philippini — Saigon

IN MAU - GIÁ RẺ

CHỮ TỐT, ĐỦ CÁC THỨ GIẤY

XEM QUA CÁC BÁO

Một cuộc hội kiến

Tôn Phu Nhân và Đái Qui Đào

(Tiếp theo)

Đái-qui-Đào ngày nay khác tấn với Đái-qui-Đào lúc thanh niên nhiệt thành với sự làm việc với công lý, với cuộc cải cách. Mỗi lúc xin tiên sinh chớ dỗ ông Tôn Văn ra mà tán tụng như ông Khổng hay một ông thánh nào khác. Tiên sinh làm thuế chính là thóa mạ ông Tôn đó vì ông Tôn đối với lời nói việc làm bao giờ cũng rất nhiệt thành. Tôi tiếc rằng cái óc của Đái-tiên-sinh ngày nay đã quá ư dồi tệ.

Đái-qui-Đào — Phu nhân nói thế là óc tôi thực đã theo với thời gian mà tiến hóa. Nâng cao trình độ của xã-hội, cải lương sự sinh hoạt của quốc dân, có phải là cách mạng đó không?

Tôn-phu-nhân.— Quốc-dân-đảng là sai; một cơ-quan cách mạng, sao gọi là cải lương được.

Đái-qui-Đào.— Vậy xin hỏi phu nhân thế nào là một nhà cách mạng? Chớ đó chắc có lắm nghĩa lắm thì phải.

Tôn phu nhân — Là một nhà bất bình với chánh sách hiện thời, nỗ lực gây ra cái xã hội mới để mưu ích cho quốc dân. Vậy tôi hãy hỏi từ ngày ấy đến giờ các ông đã làm được việc gì chưa?

Đái-qui-Đào — Vậy Phu nhân không coi đó ru? Chánh phủ hiện đương mưu việc kiến thiết, nào xây lại các lâu đài cũ bỏ tồi tàn, nào dự lập đường xe lửa. Ngay như con đường Trung-Sơn đó, đương lúc thời cục khó khăn thế, mà chúng tôi cũng xây đắp lên được.

Tôn phu nhân.— Tôi chỉ nhận thấy có hàng vạn thiếu niên một ngày kia có thể làm các công cuộc lớn lao mà chỉ vì đói kém đến nỗi phải chết chóc. Còn những công cuộc của các ông—đường Trung-Sơn—thì ai được hưởng, chắc lại chỉ ông với những người trong bọn ông có sẵn ô-tô thôi chớ gì. Các ông có nghĩ gì đến hàng vạn con người phải bỏ chỗ lều tranh vách nát ra hi sinh cho các ông không?

Đái-qui-Đào.— Những câu đó thật vô lý, vậy hãy hỏi nếu không phá lều tranh vách nát đi thì kiến thiết thế nào.

Tôn phu nhân. — Nhưng các ông kiến thiết cho ai? Ông hãy tưởng tượng xem mục đích ông Tôn có phải là lận đận [illegible]g 40 năm trời để làm giàu làm cho các ông để các ông bút máu [illegible]t mũ của đồng bào không?

Đái-qui-Đào.— [illegible] là người [illegible] ai cũng có lư[illegible] tâm. Lương tâm một người [illegible] quán xuyến được, lư[illegible] tâm của nhiều người khác, the[illegible] triết lý thì như thế, phu nh[illegible] biết dấy cho gì.

Tôn phu nhân. Xin ông cho nói những đều [illegible] xa quá. Xin nói ngay đến việc [illegible] hơn.

Đái-qui-Đào. — [illegible] thế phu nhân muốn bỏ cuộc ti[illegible] hóa mà quay về lối cổ, chân đ[illegible]t mà vứt ô tô đi ư!

Tôn phu nhân. — Tôi không muốn những điều vô lý [illegible] thế. Tôi muốn các ông chưa như [illegible] thôi xa xỉ đi, vì cách sinh hoạt của các ông so với người thường đã [illegible] lên vạn phần rồi. Bọn quân phiệt nước kia nghèo khó, thế mà chỉ c[illegible]n có mấy năm đã mỗi bước mỗi bước ô tô, tàu nhà trong tô giới [illegible] thể thiếp ở. Tiền chúng lấy ở [illegible]u ra. Giả thử ông Tôn còn sống [illegible] liệu ông Tôn có ưng những việc ấy không. Đái tiên-sinh ơi! Nếu tiên-sinh còn có chút lương tâm thì tiên sinh cũng nên công nhận rằng quốc dân đảng ngày nay đã mất hẳn cái ý nghĩa cách mạng.

Đái-qui-Đào. — Sao lúc phu nhân mới về, phu nhân không tỏ bày những ý kiến ấy ngay.

Tôn-phu-nhân. — Tưởng Giới-Thạch vẫn cố thực hành cái chương trình của Tôn tổng-lý. Cái trách nhiệm của Tưởng rất lớn, mà sự khó khăn cũng không phải là ít. Vậy cái phận sự của các đồng chí là phải giúp Tưởng. Ta lấy sự thực ra mà nói thì giả thử Tưởng cứ nhường cái chức chủ tịch chánh-phủ cho Uông-triệu-Minh (Tinh-Vệ) hay phu nhân thì hơn cuộc nếu không đến nỗi quá tệ thì cũng chẳng khá hơn chút nào.

Tôn-phu-nhơn. — Ông chớ nên tưởng lầm rằng tôi định kể chân Tưởng-giới Thạch đâu. Mà cứ như ý ông thì hình như duy chỉ có Tưởng mới cứu vãn được thời cuộc chăng? Cái mạnh bệ của một nước không phải ở tay một người. Đó chính là điều lầm lẫn của ông. Còn chương trình của Tôn tổng lý thì các ông đã thực hành được những gì rồi. Miệng các ông đọc chương trình đó một đường, tay các ông làm đi một nẻo. Các ông giải tán các hội xã, cấm đoán các sách vở, dễ thường để mở mang dân trí đấy nhỉ?

Đái-qui-Đào. — Có khi phu nhân quên những cuộc vận động của dân chúng ở Hồ Nam và Quảng-châu rồi ra sao. Nghĩ đến tấn kịch đó lúc nào tôi bao nhiêu cái cảnh tượng thảm mục thương tâm lại hay ra trước mắt. Phu-nhân xem cái kết quả của các hội xã trong hồi đó thế nào. Nói về vấn đề này thì dân Trung-hoa còn hủ bại lắm. Cho đến ngay trong quốc dân đảng nhiều khi hội họp cũng còn rất bối rối. Vì lẽ đó nên Tổng lý viết một quyển sách nhan đề là « Wai Ni Tung Tsu ». Dân trí như thế thì phu nhân bảo cho họ tổ chức hội xã làm sao được. Thế nào họ cũng phải qua một thời kỳ « Hiến chính đã ».

Đái-qui-Đào — Ông có biết rằng những lời ông vừa nói đó chính là lời ngoại quốc họ thóa mạ đầu mình để đòi lấy tòa án Hội thẩm đó không. Họ nói dân mình còn rất hủ bại, không biết pháp luật, không có trật tự, không thể tự trị được, cần phải để cho nước ngoài chăn dắt. Nếu các ông cứ giữ khư khư lấy dân thì bao giờ họ có tổ chức hội xã được.

(còn nữa)

Trích ở Thực Nghiệp Dân Báo

Nhà đóng giầy

NGOC-SANH

24, Ruelle Vercelli Saigon

Chúng tôi có thợ thiện nghệ đóng giầy đàn ông và đàn bà theo kiểu kim-thời đẹp lắm.

Cách đóng riêng của chúng tôi sáng chế ra tay theo ... của quí ông, quí bà không đâu sánh kịp, làm đã mau, giá lại rẻ. Xin quí ông quí bà quí cố chiếu cố chúng tôi rất cám ơn lắm.

Lưu Bá-Ôn bán bùa, tôi bán thuốc.

Người tục có câu rằng: « Thuốc cao đơn hườn tán thần tiên cũng khó biết » nên chi thường hay bị quân bày bán giả thuốc dối đời, chẳng những lấy tiền của người, lại còn làm hại đến sanh mạng của chúng. Vì người đời không xét nên chi thường bị gạt lường đều do bởi lẽ ấy. Bởi vậy nên cái chung tôi đây chỉ biết lấy sự thật thà chơn chánh giúp người ngay, cứu kẻ có chứng cấp, cơ công hồi tử nải sanh, vì chẳng khác lòng phụng sự lân, cái lời nói « Thần tiên khó biết » thật cũng chẳng có chi là quá đáng vậy.

Chủ nhơn tiệm chúng tôi xưa từng được người dị nhơn trao các phương thuốc mầu nhiệm. Nghĩ rằng có của quí mà cất để trong nhà, sao bằng đem ra dâng cho công chúng. Chẳng nài khó nhọc, vốn liếng, hết ý xét tra, đem đồ mầu-nhiệm lựa thuốc thật tốt mà luyện thành hoàn tán, đâu đâu cũng nghe danh, bịnh bịnh đều thấy công hiệu. Từ ngày ra giúp đời đến nay, khắp cả thế-gian ai cũng nghe tiếng, người nào đã uống thuốc của chúng tôi, bất kỳ là đơn cao hay là hườn tán, cũng phải xưng tụng đầy đường. Thật là « không canh mà bay, không đỏ mà chạy », vì với lỗ giả thuốc dối đời chẳng biết sao mà nói đặng. Các thứ thuốc của Bổn-hiệu chế ra có nhãn « Sư-tử ngậm trái cầu », như những là: 1. — *Dầu trị phong kỳ nam.* — 2. — *Nước hốt thuốc tới thành thị dịch.* — 3. *Hoàn chữa bịnh kiết trắng đỏ.* Lại thêm những món thuốc lạ lùng, uống vô thấy mạnh tức khắc như: *Bách đới linh đơn, nước chữa nhức răng, thuốc ho, nước an vị tiêu thực thuốc tán thần bổ ..., phụ khoa cang nga bửu kim đơn, thuốc sản-hậu ... hồi xuân, thuốc tán cam tích, thuốc trị-bịnh huê liễu,* mỗi mỗi đều hiệu nghiệm phi-thường, gọi rằng nước « cam lộ nhành dương » cũng không có chi kêu là khen thái quá. Các thứ thuốc ấy thật là thuốc thánh cứu đời có một không hai. Chúng tôi sợ công chúng không biết nên mới in vào nhựt báo để cho ai nấy đặng tiện đường hỏi thăm.

Việt-Đông: THOẠI-DƯ-ĐƯỜNG sáng chế. — Đại-Lý độc-quyền ở Saigon: Hiệu TÍNH-LỢI 24 Bd de la Somme. — Chi điếm ở Nam-Vang Hiệu VẠN-AN-ĐƯỜNG.— Tiệm nhánh ở Chợ-lớn Hiệu HIỆP-AN, rue des Jardins.

NOUVEAUTÉS - CATINAT

165, rue Catinat - Place du Théâtre - Téléphone 730

Kể từ ngày 2 Décembre

CHƯNG ĐỦ CÁC MÓN

ĐỒ CHƠI - ĐỒ TẾT

ĐỒ BIẾU

Ngày Chúa-Nhựt ... ngày Lễ Bản-Xứ mà cửa từ 8 giờ cho đến 11 giờ.

LUNETTERIE MY-KHOUAN

231, Rue des Marins-Cholon (Ngang ga xe điện giữa Chợlớn)

Nơi làm Đại-lý: Tiệm Khai-Minh 30 Rue de la Porte.— Pnompenh

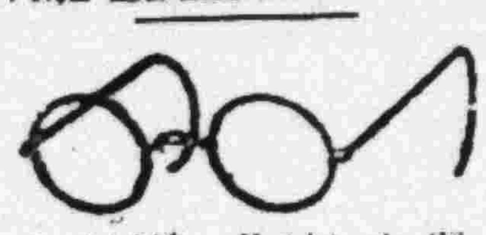

Bán đủ các thứ kiến: Huê-kỳ, cận-thị, viễn-thị, ông già, vệ sanh, đủ các thứ gọng coi rất lịch-sự. Có thợ chuyên môn về khoa quang-học, có máy điện-khí coi con mắt trước khi lựa kiến. Tiệm nầy đã lâu nổi danh khắp Đông-Pháp.

Nouveautés — Sports

"AU BON MARCHÉ SAIGONNAIS"

Mme NGUYỄN-THỊ-QUY DITE THANH

54 Rue Vienot Saigon

CHEMISES-NŒUDS-RÉGATES ARTICLES DE BAZAR

ĐỦ THỨ:
Hàng tơ lụa và hàng vẽ thêu Bắc kỳ.
Nón bằng nỉ, vải, laine và nút ve cho người lớn và con nít.
Đồ dùng trong cuộc đá banh (foot ball).
Đồ dùng trong cuộc đánh banh (tennis).

Có thợ khắc con dấu bằng đồng và chạm đá cẩm-thạch để mộ bia rất thiện nghệ. Ở xa xin viết thơ.

MÁY IN GẠCH, MÁY XAY LÚA, GẠO, MÁY NƯỚC ĐÁ, MÁY CƯA ..., ÉP DẦU, MÁY BÔM, MÁY CANOT, MÁY ĐIỆN, MÁY MAZOUT, MÁY HƠI, LÒ LỬA.

Có bán tại hãng L'INDUSTRIE-MODERNE

"NGUYỄN TẤN-PHÁT"

Số 59 61 Rue Colonel Grimaud SAIGON

(Ở ngay trước chợ mới) gần ga xe lửa (Caniac)

Briqueterie, Scierie — Moteur Diesel

Décortiquerie, Huilerie — Glacière

Có bán và ráp rồi nhiều nhà máy, có máy sẵn tại Hãng và đồ phụ tùng cho máy gạch, máy gạo v. v.

ÉCOLE CENTRALE DE COMMERCE

Annexe de l'Académie Dactylographique de France)

18 20 — Rue Themsen (Dakao) Saigon

Directeur: M. Trần Mạnh Nhân

LÀ TRƯỜNG CHUYÊN MÔN DẠY:

Thương mãi, bút-toán, ngân hàng quả g cáo, từ hàn, Đánh máy, viết tắt, chữ-Pháp, chữ Anh.

Lớp *Dessinateurs - Géomètres-Chef de Chantiers* mới mở, Học-sanh tốt-nghiệp lớp nầy ra làm sở Travaux publics, Chemins de fer, Conservation de la Propriété foncière, Entreprises privées Géomètres civils.

Giáo-Sư có bằng cấp các trường cao-đẳng, dạy về tận-tâm. Học-Sanh thi đậu được Académie Dactylographique de France cấp văn bằng để dễ kiếm việc làm và cũng có giá-trị như học tại bên Pháp-quốc.

Mỗi năm có mở cuộc thi championnat Dactylographique để khuyến-khích người có tài.

Ông chủ xe hơi nên chú

CAROSSERIE PEINTURE

Réparation Mécanique

Saigon có một tiệm Nam-hiệp-Thanh ta có phòng kiến rộng, sơn xe hơi thiệt tốt và mau, sửa đồ các thứ máy xe hơi rất cẩn thận, dùng thuốc xe rất mau, kiểu rất đẹp.

May mui xe và áo nệm (capotes et housses) có đủ các kiểu tốt ngộ lắm dùng làm chiếu lấy xe, không mất công chờ đợi. Charger bình accus, bảo lãnh đủ ampère, dùng được lâu.

Các quí khách ở Lục-châu muốn hỏi công chuyện về xe hơi xin viết thơ thương nghị, bổn hiệu sẽ trả lời liền.

Nam-hiệp-Thạnh

Bùi-Khải, Directeur

168 Bd. Galliéni — SAIGON

Téléphone n°179

Đường xe điện khi Cholon

PHÁP-HOA NGÂN-HÀNG

Banque Franco Chinoise

— Hãng bạc công nghệ và Thương Mãi.

Từ bổn đóng đã ... 50.000.000 quan
Vốn của Banque Industrielle de Chine ... 5.000.000 quan
Số tiền dư trữ ... 22.219.000 quan

Ông Grimlet, chánh chủ ... của hãng bạc Paris và Hồ... tông. Ông quản-đốc của Chánh phủ Pháp De Celles Tôn, quản-lý ông Carrère.

Đặt các chi cuộc ở Paris — Lyon — Marseille — Bắc kinh—Thượng hải—Thiên Tân—Hương-cảng.

CÁC SỞ ĐẠI-LÝ Ở ĐÔNG-PHÁP — Hải-phòng—Hanoi—Namvian—Vinh—Đà nẵng—Qui nhơn. LẠI CÓ SỞ LÀM VIỆC Ở HUẾ và Thanh Hóa.

Làm đủ các công việc thuộc về Ngân Hàng.

Gởi tiền theo kiểu « tiền xuất từ tiền Compte-courant » mỗi năm lời 3 phân. Gởi bạc Đông-Pháp. Gởi theo tiền Langsa lời 2 phân rưỡi.

Gởi tiền theo tiền của kiệm, xin do hãng bạc sẽ định lời riêng.

Gởi tiền về lấy ra phải có kỳ khắc, xin hỏi hãng bạc thì biết.

Chịu lãnh đổi tiền về chuyện giấy tờ buôn bán ... lãnh bán « traite » giấy mua mandat giấy thép gởi tiền các nơi đó thì khác, vân vân.

Hãng bạc Pháp-Hoa lại có cho mướn tủ sắc thứ thiệt tốt ... chắn-chắn.

Hãng DIETHELM và CÔNG-TY

29, Quai de Belgique Saigon

(Đường mé sông Saigon, gần đầu cầu Móng)

Bán chịu góp nhiều tháng

Bổn hiệu lập ra tại Saigon trên BỐN CHỤC NĂM, chuyên ròng về việc bán và cất nhà máy xay lúa đã có từ 5 tấn sắp lên, hiệu F. W. SCHULE ở Hamburg (Ăn-lơ-mang) và cũng có đủ đồ phụ tùng về việc nhà máy như: Cối gạo trắng, cối gạo lức, bàn lọc tấm, bàn sàng, bàn gằn, ... giấy tràn, thắng cao-su, tôles, mành mành v. v. ....

Tại hãng cũng có bán những *moteur* chạy dầu cặn *mazout* và chạy dầu sáng hiệu: A. B. C.-UTO-RENAULT WOLF *diesel*. Máy thiệt tốt, có thứ chạy ngồi, có máy nằm, máy đứng, đủ cỡ lớn nhỏ, từ 5 mã lực sắp lên.

Cũng có máy cưa, máy bào, máy đèn điện máy pompe nước, máy ghe, máy tàu từ 100, 200 mã lực, máy canot hiệu Brooke (*Angleterre*).

Tại hãng có sẵn hai ông kỹ sư để chuyên lo về việc ráp máy, quí vị có muốn đến hãng hỏi đều chi thì sẵn có M. Pierre Ngọc là người *Compradore* của hãng, sẽ sẵn lòng cắt nghĩa rành rẽ cho vừa lòng quí vị.

Bổn hiệu bán đồ có mắt hơn các hãng khác, song chư quí vị phải rõ rằng: Đồ mắt là đồ tốt, của rẻ là của nồi . . . . chớ chẳng phải bổn hiệu muốn thủ lợi cho nhiều. Đồ của bổn hiệu bán ra toàn là đồ chế tại Á-CHÂU, chớ chẳng phải đồ làm tại đây.

Quí vị muốn hỏi đều chi xin cứ viết thơ cho hãng, thì quí vị sẽ đặng vừa lòng.

Nếu muốn chụp hình, hay là có công chuyện gì về việc chụp hình, xin đồng bào hãy tới:

MODERN PHOTO

Place Francis Garnier N° 1 Saigon

(Trước nhà hát Tây)

Là một tiệm mới mở, có nhiều thợ chuyên môn về nghề chụp hình rất khéo, vì đã có giúp việc cho nhiều nhà chụp hình lớn ở Paris. Chụp đủ kiểu theo lối kim-thời, bất kỳ sớm tối quí khách đến lúc nào Bổn-tiệm cũng có thể chụp được, xin đồng-bào chiếu-cố cho. Làm mau, giá rẻ.

AU REGRET

76, Boulevard ...

TRÀNG HOA-TANG

(Couronnes)

bằng cườm và bằng sành

Có giá từ 8 p 00

Giá riêng cho các hội tương hữu và cho các người mua đi bán lại

Ai muốn mua tràng hoa nên đến đó mà mua, vì ở đó làm đại-lý cho mấy hãng lớn tại Paris và Marseille

COCHINCHINE-GARAGE

Atelier de Réparation Mécaniques

N° 1 et 3 ... rue de Verdun Saigon, Téléphone N° 788

Có chỗ để xe hơi cho mướn tháng giá rẻ lắm, xin hỏi mướn mau mau kẻo hết chỗ.

Có dạy cầm bánh xe hơi cho tới có giấy thi giá rẻ và mau thành nghề lại có dạy sửa máy phụ thêm không tính tiền, xin viết thơ hỏi sách thức và giá cả.

Có bán đồ phụ tùng xe hơi

Chủ nhơn kính bạch!

GIÁ BÁO

THẦN-CHUNG

Mỗi năm.......	12$00
Nửa năm.......	7 00
Ba tháng.......	4 00

Mandats xin nhớ đề cho M. NGUYỄN-VĂN-BÁ, Quản-lý báo Thần-Chung.

ĐẠI-ÍCH

29, ĐƯỜNG TỔNG-ĐỐC-PHƯƠNG

CHOLON

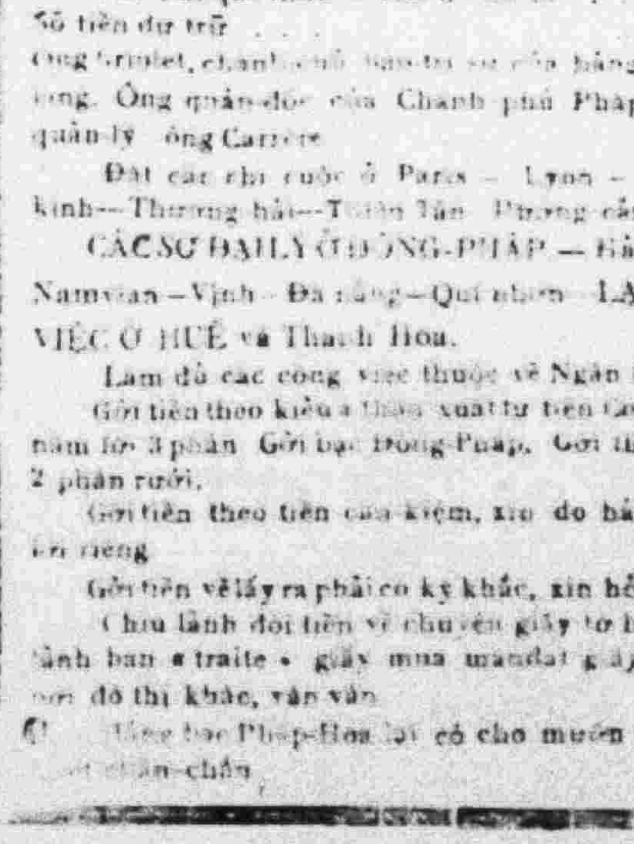

Đẹp SUCCÈS

85 101

Đốt bằng hơi đèn ...

Trong ... giờ đốt chỉ hết có một ít dầu (essence) thôi.

...

GIÁ ...